

NAV Bømlo flytta inn i nye lokaler 23. mai 2019.

(Foto: Simon Knutsson Sortland)

ÅRSMELDING 2019

BØMLO KOMMUNE
Rådhuset, Leirdalen 1
5430 Bremnes
Tlf.: 53 42 30 00
Epost: postmottak@bomlo.kommune.no
Handsama i formannskapet: 11.06.2020
Godkjend i kommunestyret: 22.06.2020 Sak: PS 59/20

INNHALD

<i>INNHALD</i>	2
<i>POLITISK OG ADMINISTRATIV LEIING VED UTGANGEN AV 2019</i>	3
<i>RÅDMANNEN SIN KOMMENTAR</i>	4
<i>TEMASIDE BØMLO OPPLÆRINGSKONTOR</i>	5
<i>ORGANISASJON 2019</i>	6
<i>ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT</i>	16
<i>SENTRALE STYRINGSORGAN</i>	33
<i>OPPVEKST, KULTUR OG IDRETT</i>	39
<i>HELSE, SOSIAL OG OMSORG</i>	47
<i>TEKNISK AVDELING</i>	51
<i>KYRKJELEGE FØREMÅL</i>	56

POLITISK OG ADMINISTRATIV LEIING VED UTGANGEN AV 2019

Sammy Olsen, ordfører

POLITISK		
Sammy Olsen	(Sp)	Ordfører
Ragnfrid Sønstabø	(H)	Varaordfører
Ole Johan Jensen	(Frp)	Leiar utval for levekår
Aslaug Skimmeland Huse	(H)	Leiar utval for areal og samferdsel
Bjørn Asle Teige	(Sp)	Leiar utval for næring, innovasjon, idrett og kultur
Frank Schmidt	(V)	Leiar utval for natur, klima og miljø
Ruth-Berny Lønning	(H)	Leiar Bømlo eldreråd
Birgit Sønstabø Esperø	(KrF)	Leiar Råd for menneske med nedsett funksjonsevne
Lene Borgen Waage	(Ap)	Leiar Kontrollutvalet
ADMINISTRATIV		
Aud Gunn Løklingholm		Konstituert rådmann
Kjell Magnar Mellesdal		Kommunalsjef helse, sosial og omsorg
Bjørn Håvard Bjørklund		Kommunalsjef oppvekst, idrett og kultur
Jarle Nakken		Økonomisjef
Vanja Espeland		Personalsjef
Revisjon		Deloitte AS

RÅDMANNEN SIN KOMMENTAR

Kommunen sitt netto driftsresultat enda på 5,5 mill. kr. (0,6% av omsetningen). Resultatet er betre enn budsjettert, men svakare enn målkravet på 1,75%. Endring av inntektssystemet med verknad frå og med 2017 har dei siste åra gitt kommunen 13 mill. kr lågare rammeoverføring frå staten.

I tillegg har kommunen sine skatteinntekter gått vesentleg ned, slik at kommunen no har ein skatteinngang på 87% av landsgjennomsnittet mot tidlegare mellom 93-95%. Samla har kommunen i 2019 20 mill. kr mindre frie inntekter (skatt og rammeoverføring) enn tidlegare år.

Kommunen sin likviditet svekka seg med 7,5 mill. kr. Kommunen sin likvide beholdning er ved utgangen av året 36 mill. kr.

*Aud Gunn Løklingholm,
konstituert rådmann*

Kommunen sin økonomiske handlefridom har blitt noko svekka dette året.

Dei tre siste åra er Bømlo ein av dei kommunane med lågast realvekst i inntektene i Hordaland. Me har likevel klart å effektivisere drifta slik at me har funne plass til nokre nye tiltak. Først og fremst har me finansiert full årseffekt av Haugen bufellesskap og to bufellesskap for einslege mindreårige. I tillegg har me finansiert auka kapitalkostnader knytt til ny ungdomsskule og nytt basseng, og ikkje minst drift av Bømlo symjehall frå sommaren 2018.

I 2019 vart det inngått kontrakt om å bygge ny veg Hestaneset - Våge med opsjon Våge - Sakseid i Bømlopakken. Det var ikkje nok midlar igjen i Bømlopakken til å gjennomføre heile prosjektet slik at opsjonen vart ikkje nytta. Bømlopakke 2 er framleis ikkje behandla i Stortinget. Det er difor uvisst når nye vegprosjekt vert bygd.

Det har vore arbeidd med grunnløyising og utvikling av industriområdet i Rubbestadneset i 2019. Seinhausten 2019 kom SIVA inn på eigarsida i selskapet som skal byggje teknologisenter og vidaregåande skule på industriområdet.

Ny fiskerihamn i Hovlandshagen har kome inn i Norsk transportplan (NTP) med realisering frå 2024. Det er no sett i verk eit arbeid for å kunne forskottere denne realiseringa.

Kommuneplanen sin samfunnsdel vart vedteken av kommunestyret i juni og arbeidet med rullering av arealdelen har starta opp.

Ny arbeidsgjevarstrategi for Bømlo kommune er vedteken: Berekraftige Bømlo med verdiane raus - modig - engasjert.

Hausten 2019 døydde dåverande rådmann Geir E. Aga brått frå oss i sluttspurten av arbeidet med budsjett for 2020. Dei siste månadene av 2019 vart difor spesielle for oss alle. Rådmannen vil takke for tillit og konstruktivt og godt samarbeid med politisk nivå. Eg vil rette ei spesiell takk til alle våre tilsette for innsatsen for å vidareføra drifta av Bømlo kommune i ein krevjande situasjon. De har vore både rause, modige og engasjerte til beste for Bømlo. Dette set eg uendeleg stor pris på!

TEMASIDE BØMLO OPPLÆRINGSKONTOR

Står på for ungdommen

Første introduksjonsdag for nye lærlingar i regi av Bømlo Opplæringskontor ved dagleg leiar Christina Stølen (fremst). (Foto: Privat)

- Me vil syne alle moglegheitane for eit spennande yrke ungdomane våre har i dag. Det skal også vere trygt og godt å ta fagbrev i Bømlo.

Dagleg leiar Christina Stølen i Bømlo Opplæringskontor (BOK) har vore høgt og lågt sidan oppstarten 1. januar 2019. Då slo Bømlo kommune og Opplæringskontoret for mekaniske og elektriske fag (OME) sine krefter saman for å sikra eit tverrfagleg samarbeid til beste for ungdomane våre og fagopplæringa. BOK har eit eige styre og dagleg leiar. Ved utgangen av 2019 var det 64 lærlingar i 15 fag fordelt på 18 medlemsbedrifter inkludert kommunen.

OME vart oppretta 1. april 2001 og Bømlo kommune hadde eit eige opplegg for sine lærlingar fram til samanslåinga. Kommunen har lenge hatt 27 lærlingar og med mål å ta inn 12 nye lærlingar årleg. Dei er fordelt på fem fag; ikt-service, kontor- og administrasjon, barne- og ungdomsarbeidar, helsearbeidar og institusjonskokk.

Meiningsfull kvardag

- Me skal først og fremst administrera lærlingeordninga og vere ei støtte for lærlingane og lærlingeverksemdene. Å koordinera samarbeidet mellom verksemdene, kommunen og skulane er også ei sentral arbeidsoppgåve, opplyser Stølen.

Ho fortel at ungdomane i dag har mange ulike moglegheit for å ta ei fagutdanning eller starta på eit lengre utdanningsløp. BOK er såleis ein viktig partner i pilotprosjektet samarbeid skule og arbeidsliv.

Kongsberg-modellen der dei har hatt suksess med noko liknande.

Oppstartsåret har vore veldig travelt med å byggja opp Bømlo Opplæringskontor. Å knyte kontaktar, bli kjent med lovar og reglar for opplæring, og ikkje minst halde mange workshops og arbeidsmøter. Vidare innføring og iverksetjing av nytt elektronisk oppfølgingsverktøy for lærlingar og lærebedrifter (www.olkweb.no).

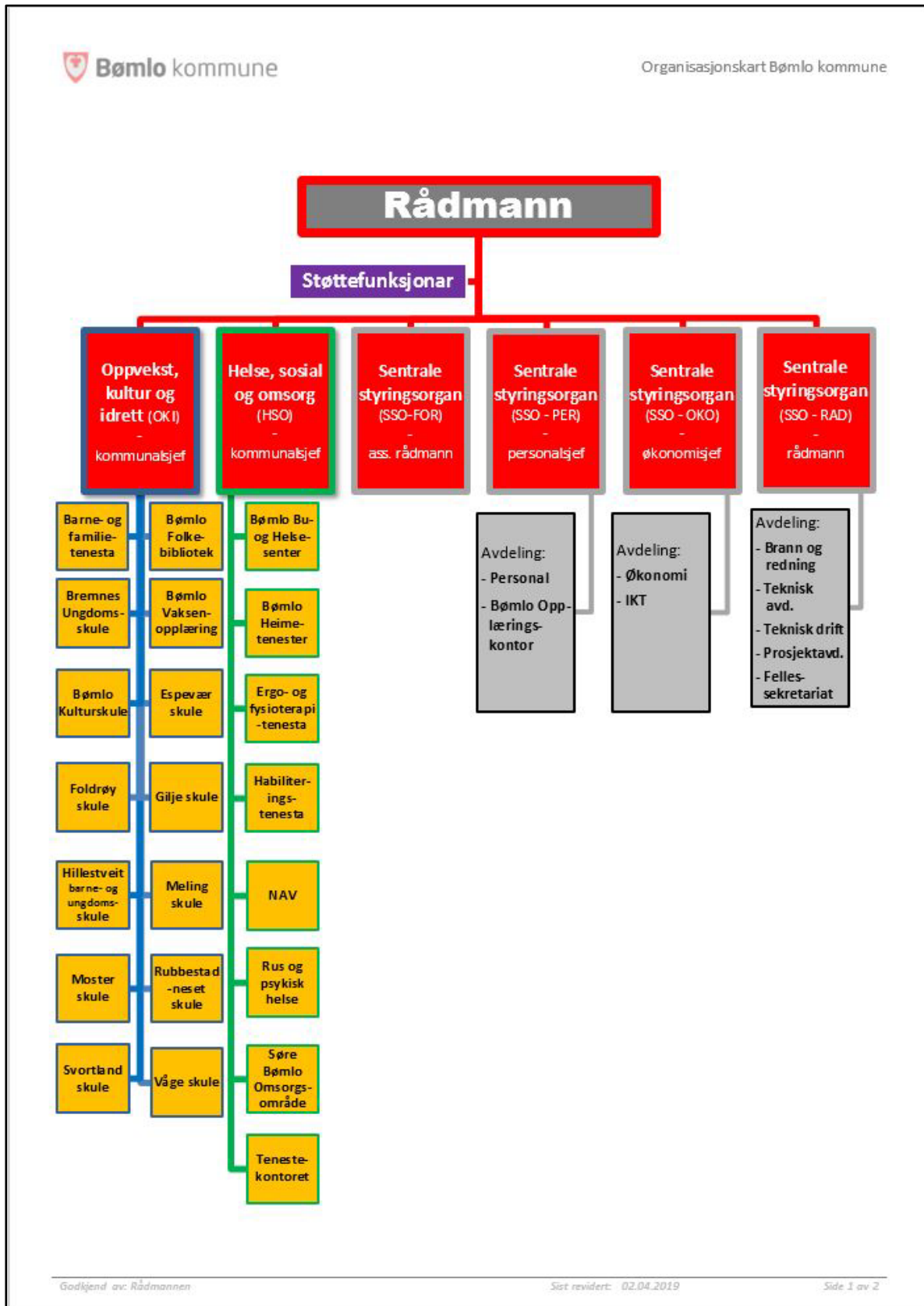
Sjølvsagt har dei etablert seg på nett (www.bomlook.no) og vore aktive i sosiale medier som Facebook, Snapchat og Instagram.

- Messer, opne dagar og vitjing på ungdoms- og vidaregåande skular har det blitt ein god del av. Me har også delteke på fleire viktige konferansar. Lærlingane og medlemsverksemdene har delteke på fleire samlingar i vår regi, og særleg stas var det å få dele ut 21 fagbrev saman med ordføraren i kommunestyresalen, seier dagleg leiar Christina Stølen.

Christina Stølen og personlrådgjevar John Helge Møgster på stand under Utdanningsmessa 2019 på Stord. (Foto: Privat)

ORGANISASJON 2019

Gule bokser er verksemder – grå bokser er avdelingar

Arbeidsgjevarfunksjonen og kommunal personalpolitikk

Tabellen nedanfor syner utviklinga frå 2014 til 2019 når det gjeld lønsutgifter (i heile tusen kroner).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Samla lønsutgifter	509 399	530 443	556 814	601 050	620 130	643 775
Av dette løn i faste stillingar	306 715	324 949	342 257	367 963	378 549	397 542
Særskilde tillegg til løna	29 123	28 230	29 736	31 885	31 058	32 945
Ekstrahjelp og overtid	12 669	12 720	12 767	16 562	15 974	13 764
Godtgjersle til folkevalde	2 114	2 318	2 234	2 314	2 389	2 495
Andre lønsutgifter, vikarutgifter	44 597	41 834	44 893	45 623	51 539	55 267
Introduksjonsløn og kvalifiseringsgodtgjersle	4 642	6 351	8 780	14 103	14 092	11 810
Pensjon og arbeidsgjevaravgift	109 540	114 041	116 147	122 600	126 529	129 952
Vekst i lønsutgifter	27 889	21 044	26 371	44 236	19 080	23 645
Vekst i %	5,8 %	4,1 %	5,0 %	7,9 %	3,2 %	3,8 %

Kommentar til tabellen: Tala som kjem fram under Pensjon og arbeidsgjevaravgift er inklusiv premieavvik og uttak frå premiefondet i KLP.

Lønsvekst og lokale lønsforhandlingar i 2019

Tilsette som høyrer til HTA kap 4 vert omfatta av sentrale forhandlingar og får mesteparten av si lønsauke framforhandla sentralt. Tariffoppgjeret for 2019 var eit mellomoppgjær med sentrale tillegg. Forhandlingar for tilsette i kapittel 3 (verksemdleiarar og avdelingsleiarar) og i kapittel 5 (tilsette som ikkje er omfatta av sentral lønsregulering) skal kvart år førast på sjølvstendig grunnlag, etter visse kriteria og utan føringar frå sentralt hald. I samsvar med forhandlingsføresegnene vart det i 2019 gjennomført lokale forhandlingar for tilsette i desse kapitla.

For tilsette i heile KS sitt tariffområde (kommunar og fylkeskommunar) har det vore ei gjennomsnittleg årslønsvekst frå 2018 til 2019 på 3,5%. Lønnsoverhenget til 2019 er i fylgje TBSK (Teknisk beregnings- og statistikkutvalg for kommunesektoren) 1% i gjennomsnitt for alle kommunalt tilsette.

Veksten i lønsutgiftene i kommunen var noko høgare enn årslønnsveksten i kommunesektoren. Dette heng saman med volumauke i tal stillingar, mellom anna tok kommunen heim reinhaldet frå 01.08 etter å ha kjøpt denne tenesta i mange år.

Opplæring

I løpet av 2019 har det vore gjennomført ei rekkje opplæringstiltak. Aktuelle tema er grunnopplæring i arbeidsmiljø (40-timars kurs), førstehjelpskurs, rutinar for handtering av sjukefråvær, korleis jobbe med resultat frå medarbeidarundersøking og reglement for handtering av konflikt. Me inviterar både til felles kurs, men har og tilbod om mindre samlingar ute i dei ulike verksemdene. Kurs og samlingar blir gjennomført både av eksterne og interne ressursar.

Sjukefråvær og attføring

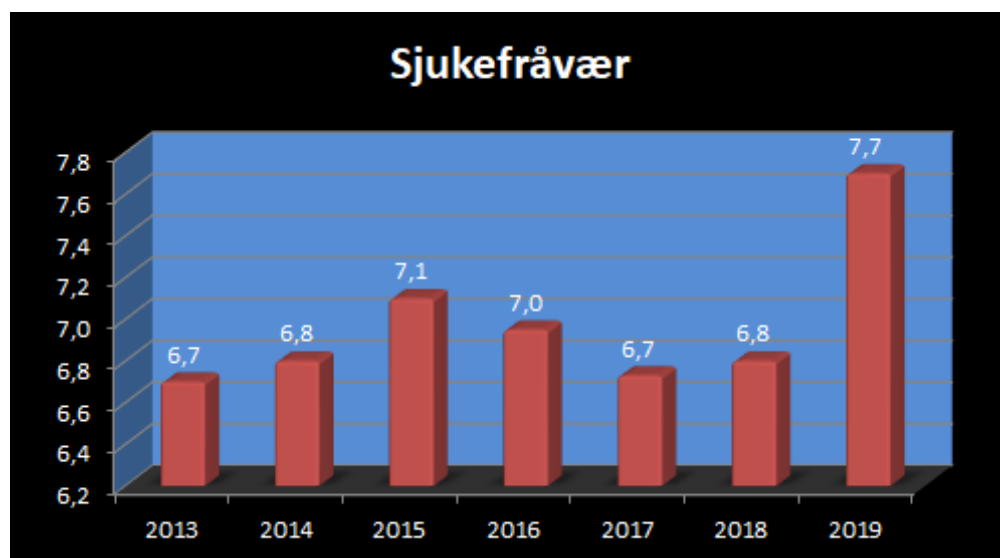
Samla sjukefråvær i 2019 var på 7,7% mot eit fråvære på 6,8% i 2018. Langtidssjukefråværet gjekk opp i 2019, frå 4,4% til 5,3%, kortidssjukefråværet var uforandra på 2,3%.

Bømlo kommune budsjetterer ikkje med utgifter til sjukevikarar. Me budsjetterer heller ikkje med inntekter knytt til sjukelønsrefusjonar. I 2019 fekk Bømlo kommune totalt 21,14 mill. kroner i sjukelønsrefusjonar mot 17,44 mill. kroner i 2018. Desse inntektene kan nyttast til å dekkja kostnader til sjukevikarar. Arbeidsgjevar får som hovudregel ikkje refusjonar for fråvær dei første 16 dagane. Vikarutgifter i arbeidsgjevarperioden er difor ikkje direkte finansiert, og må då finansierast innanfor ordinære rammer. Det same gjeld utgifter til feriepengar som berre delvis vert refundert samt utgifter til pensjon som ikkje vert refundert i det heile.

Tilsvarende gjeld ved fødselspermisjon. Bømlo kommune fekk totalt 7,3 mill. kroner i fødselspermisjonsrefusjonar i 2019 mot 6,5 mill. kroner i 2018.

Samla sjukefråvær i % av moglege dagsverk:

Tabellen under syner utviklinga i samla sjukefråvær i kommunen frå 2013 – 2019

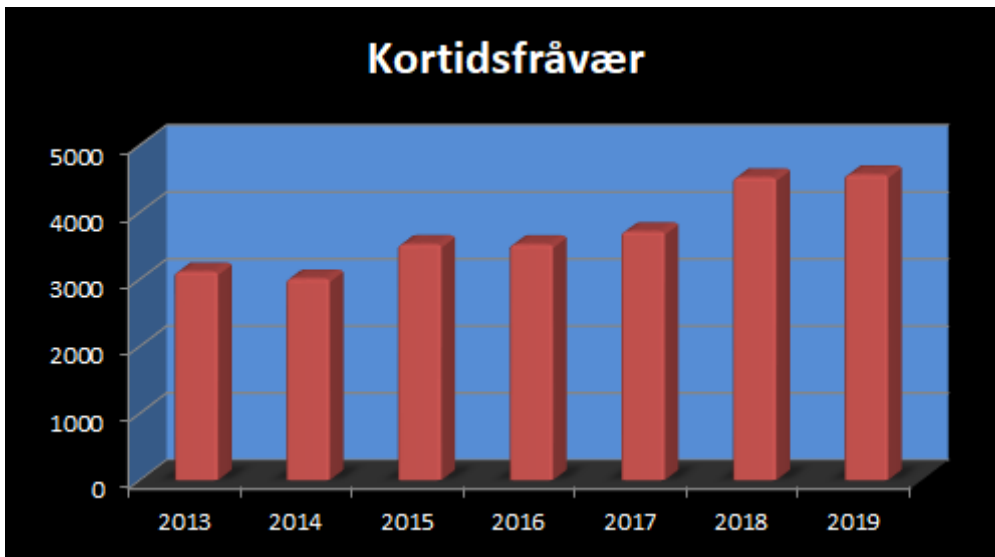

Sjukefråværet auka siste året.

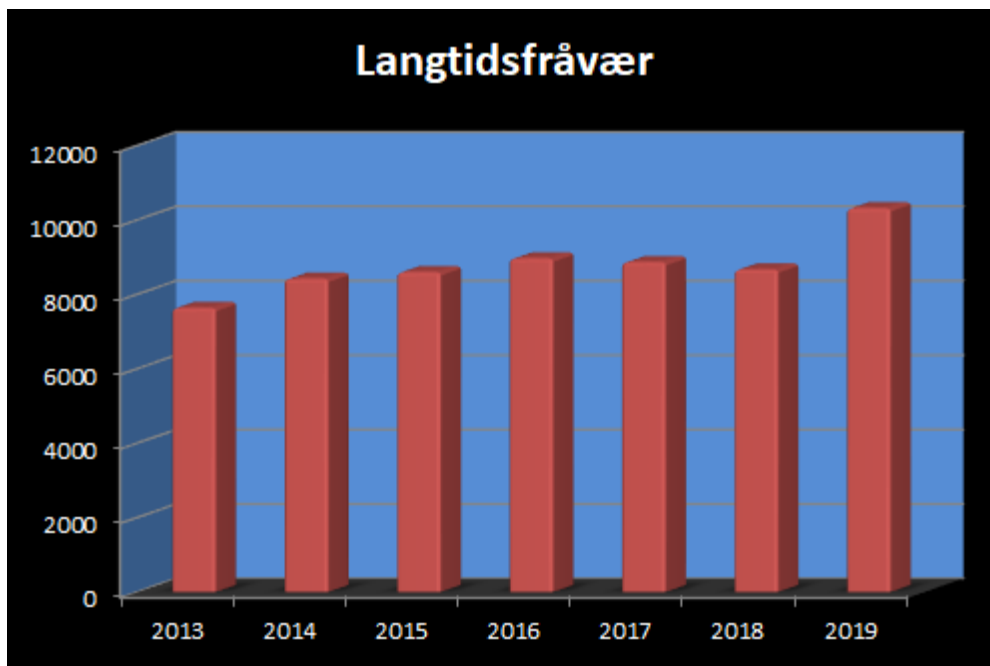
I 2019 var det avtalt totalt 192 191 dagsverk og det var registrert 14 891 dagsverk med sjukefråvær. Tilsvarende tal for 2018 var 180 641 avtalte dagsverk og 13 800 dagsverk med sjukefråvær. Dette gjev ein fråværsprosent i 2019 på 7,7 % mot 6,8 % i 2018.

Korttidsfråvær (fråvær inntil 16 dagar) i dagsverk år:

Korttidsfråværet var på om lag 4 560 tapte dagsverk. Dette er høgare enn i 2018, der korttidsfråværet var på om lag 4 518 tapte dagsverk. Figuren under syner utviklinga.

Langtidsfråvær (fråvær over 16 dagar) i dagsverk år:

Bømlo kommune hadde 10 330 tapte dagsverk i 2019 grunna langtidsjukdom (fråvær over 16 dagar). Dette er ein auke på 1 648 dagsverk frå 2018 då det var 8 682 tapte dagsverk grunna langtidsfråvær.

Samanlikningstal fråvær fordelt på sektor og kjønn i prosent av avtalte dagsverk

	2017			2018			2019		
	Totalt %	Eigen-meldt %	Lege-meldt %	Totalt %	Eigen-meldt %	Lege-meldt %	Totalt %	Eigen-meldt %	Lege-meldt %
Samla fråvær	6,73	0,98	5,76	6,78	1,28	5,49	7,70	1,20	6,51
Kvinner	6,82	0,99	7,22	7,13	1,31	5,82	8,00	1,19	6,81
Menn	6,4	1,08	3,95	4,89	1,16	3,73	6,34	1,21	5,13
Helse og sosial	8,48	1,02	7,46	8,23	1,39	6,83	8,98	1,39	7,59
Kvinner	8,44	1,03	7,42	8,48	1,42	7,06	9,20	1,39	7,81
Menn	8,91	0,98	7,93	5,54	1,05	4,49	6,91	1,38	5,52
Oppvekst	5,33	0,93	4,4	5,83	1,16	6,14	0,99	5,15	4,67
Kvinner	5,31	0,96	4,35	6,14	1,18	4,97	6,43	0,97	5,45
Menn	5,41	0,84	4,57	4,56	1,08	3,48	4,79	1,07	3,72
Teknisk	7,21	1,1	6,11	5,6	1,34	4,26	10,62	1,05	9,57
Kvinner	5,08	1,48	3,6	2,56	1,34	1,22	11,00	1,17	9,83
Menn	7,63	1,03	6,61	6,26	1,34	4,92	10,47	1,22	9,47
Sentraladm.	3,9	0,83	3,07	3,63	1,34	2,28	6,26	1,33	4,93
Kvinner	3,6	0,8	2,8	4,28	1,35	2,93	8,14	1,12	7,02
Menn	4,45	0,89	3,56	2,57	1,33	1,24	2,93	1,71	1,22

Sjukefråværet auka i 2019 frå 6,8% til 7,7%. Me må attende til 2009 for å sjå eit så høgt sjukefråvær.

Den største auken i prosentpoeng finn me på teknisk og sentraladministrasjonen. Det er likevel innan helse, pleie og sosial at det er størst fråvær i antal tapte arbeidsdagar.

Inkluderande arbeidsliv

Kommunen har fleire arbeidstakarar som har vanskar med å stå i den stillinga dei i utgangspunktet er tilsette i. Det er ei målsetting at slike saker skal finna si løysing i det daglege arbeidet ute på arbeidsplassane. Oppfølging av sjukmeldte krev kontinuerleg arbeid. Fleire saker er løyst ved å finna anna høveleg arbeid. Å ha tett samarbeid med NAV er viktig, særleg når det vert stilt strengare krav til oppfølging og tilrettelegging for tilsette med helseproblem.

I desember 2018 vart det signert ny IA-avtale mellom partane i arbeidslivet. Avtalen gjeld for perioden 2019-2022. Det har teke mykje av 2019 for å få på plass det sentrale verkemiddelapparatet i den nye IA-avtalen og me skal i 2020 byrja ta dette i bruk.

Bømlo kommune har følgjande mål for sitt IA-arbeid:

- 1) Redusera sjukefråværet til under 5,4%
- 2) Tilrettelegge for eigne tilsette/og andre som får helseproblem/har funksjonshemming.
- 3) Tiltak som inspirerer til å stå i arbeid lengst mogleg etter fylte 62 år.

Arbeidsmiljø

Bømlo kommune har eigen HMS-plan som gir rammer for HMS-arbeidet i kommunen. Det skal gjennomførast årlege vernerundar ved alle verksemder og medarbeidarundersøking annakvart år for alle tilsette i Bømlo kommune. Bømlo kommune nyttar KS si medarbeidarundersøking 10-FAKTOR. Neste medarbeidarundersøkelse vil bli utført i 1. kvartal 2020.

Alle tilsette skal ha tilbod om årleg medarbeidarsamtale.

For å sikra eit godt samarbeid med verneombod og tillitsvalde i saker som gjeld arbeidsmiljø og sjukefråvær skal det gjennomførast medråderettmøte i alle verksemder.

Bedriftshelsetenesta vert også nytta i samband med måling av innelima. Det er halde fagsamlingar for verneomboda.

AMU behandla til saman 25 saker delt på fire møter i 2019.

Likestilling

Etter likestillingslova §28 har kommunen plikt til å greia ut om likestilling i eiga verksemd.

Arbeidsgjevarar skal gjera greie for:

- a) den faktiske tilstanden når det gjeld kjønnslikestilling i verksemda, og
- b) likestillingstiltak som er sett i verk og som er planlagt sett i verk for å fremja lova sitt føremål om likestilling uavhengig av kjønn.

Utgreiingsplikta gjeld for verksemder som i lov er pålagt å utarbeida årsmelding. Desse skal ta utgreiingane inn i verksemda si årsmelding.

Kommunen sin handlingsplan for likestilling har hatt verknad frå 01.01.02. Handlingsplanen er ei rettesnor for likestillingsarbeide

Dagsverk

I 2019 var 84% av avtalte dagsverk avtalt utført av kvinner. Tilsvarande tal for 2018 var at 81% av avtalte dagsverk var avtalt utført av kvinner. Dette er ein auke frå 2018.

Leiarar

I Bømlo kommune var to av seks toppleiarar kvinner i 2019. Av 23 verksemdsleiarar er 20 kvinner og 3 menn. Dette tilsvarar ca 87% kvinner og 13% menn.

Løn

Gjennomsnittsløn i verksemdsleiargruppa er kr 734 100 mot kr 708 500 i 2018. Dette er ein snittauke på kr 25 600. Mannlege verksemdsleiarar tener i snitt om lag 99,9 % av det kvinnelege verksemdsleiarar tener.

Seniortiltak

Bømlo kommune sine seniorpolitiske retningslinjer vart innført i 2002. Ordninga er todelt og består av tilretteleggingstilskot frå 62 år til 65 år, samt eit seniortiltak. Tilretteleggingstilskot er eit tilskot som skal nyttast til tilrettelegging på arbeidsplassen. Seniortiltak gjev tilsette kr 4000,- i ekstraløn pr. år frå 62 år til 65 år. Dette tillegget beheld ein fram til ein går av. Avtalane er alternativ til AFP. Pedagogisk personell har eigen sentral seniorordning og er ikkje med i denne omtalen.

*Otto Martinsen vart heidra for lang og tru teneste i Bømlo kommune og som friviljug mannskap i Bømlo brann og redning hausten 2019.
(Foto: Simon K. Sortland)*

ØKONOMI/FINANS

HOVUDOVERSIKT

	REKNESKAP	Budsjett	Revidert	Avvik	REKNESKAP
	2019	B2019	RB 2019	Rev.b-Rekn. 2019	2018
Inntekter- skatt, ramme m.m.					
Skatt inntekt og eige	-332 335	-340 936	-321 786	10 549	-295 857
Eigedomsskatt	-32 572	-32 040	-32 540	32	-31 039
Rammetilskot: Inntektsutjamning	-29 005	-10 600	-34 250	-5 245	-48 908
Rammetilskot: Innbyggjar	-337 626	-338 044	-337 512	114	-323 597
Rammetilskot: Skjønn	-8 300	-7 900	-7 900	400	-9 663
Andre generelle statstilskot	-55 115	-56 444	-55 144	-29	-93 038
SUM inntekter - skatt, ramme m.m.	-794 953	-785 964	-789 132	5 821	-802 102
Netto rammer					
Netto ramme seksjon 1 sentrale styringsorgan	49 857	47 646	51 647	1 790	47 182
Netto ramme seksjon 2 oppvekst og kultur	392 769	365 168	380 170	-12 599	381 790
Netto ramme seksjon 3 helse, sosial og omsorg	268 647	264 770	272 413	3 766	266 974
Netto ramme seksjon 4 tekniske tenester	53 433	47 841	50 258	-3 175	51 201
Netto ramme seksjon 5 kyrkje, trdomssamfunn	8 928	8 906	8 906	-22	8 755
Netto ramme seksjon 7 tillegsløyving, ufordelt, premieavvik	-21 958	-8 197	-19 241	2 717	-20 616
Netto ramme seksjon 8 diverse inntekter/utgifter	679	237	237	-442	304
Sum netto rammer i seksjonane	752 355	740 622	744 390	-7 965	735 590
Avskrivningar	37 113	35 000	35 000	-2 113	30 427
Sum før finanspostar inkl. avskrivning	-5 485	-10 342	-9 742	-4 257	-36 085
Netto finanspostar ekskl sosiale lån	41 313	40 446	40 446	-867	40 794
Motpost avskrivningar	-37 113	-35 000	-35 000	2 113	-30 427
Sum etter finanspostar ekskl. avskrivning	-1 285	-4 896	-4 296	-3 011	-25 718
Bruk av rekneskapsmessig mindreforbruk tidlegare år	0	0	0	0	-3 832
Bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Overføring til investeringsrekneskopen	0	0	0	0	0
Avsett til bundne fond	0	0	0	0	131
Avsett til disposisjonsfond	1 285	4 895	4 295	3 010	29 416
Bruk bundne driftsfond	0	0	0	0	0
Rekneskapsmessige mindre/meirforbruk	0	0	0	0	-3

Rekneskapsmessige mindreforbruk

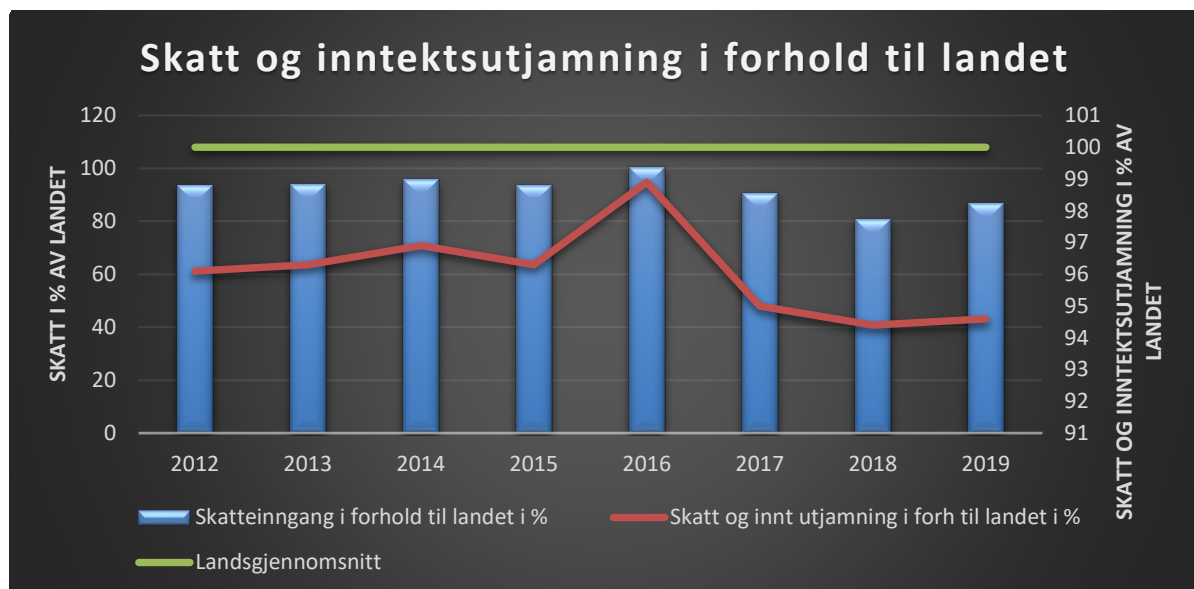
Som det går fram av oversikta, viser årsresultatet for Bømlo kommune kr 0. Summen kjem fram etter avsetjing av 1,285 mill. kr til disposisjonsfond. Dette er 5,2 mill. kr mindre enn mottekne havbruksinntekter i 2019.

Frie inntekter (rammetilskot og skatt m.m.)

Summen av dei frie inntektene skatt, inntektsutjamning, rammetilskot, og andre generelle tilskot frå staten viser eit positivt avvik på 5,8 mill. kr.

Skatt/inntektsutjamning: Kommunen opplevde ein stor skattesvikt i 2018. Inntekta gjekk ned frå 318,5 mill. kr til 295,9 mill. kr. I 2019 snudde dette og kommunen fekk ein vekst i skatteinntektene lokalt på 36,5 mill.kr (12,3%). Kommunen sin skatteinngang har no gått opp frå 81% til 87% av landsgjennomsnittet. Skatteveksten i landet var berre på 4,7%, slik at samla vekst for kommunen i skatt og inntektsutjamning vart på 4,8%. Kommunen fekk redusert inntektsutjamninga med 19,9 mill. kr frå 2018.Sjølv med denne sterke veksten så har kommunen lågare skatteinntekter enn kva tilfellet var for nokre år sidan. Kommunen har no ein skatteinngang som med inntektsutjamninga ligg på 94,6% av landsgjennomsnittet.

Det låge skattenivå som kommunen har i forhold til landsgjennomsnittet, medfører at kommunen har fått redusert sine skatteinntekter og inntektsutjamnande tilskot frå 96% av landsgjennomsnittet til 94,6%. I kr er dette eit netto tap av inntekter på omlag 5 mill. kr. Sjå figur under.

Eigedomsskatt: Eigedomsskatteinntektene auka med 1,5 mill. kr og var om lag i samsvar med budsjettet med ei meirinntekt på 0,03 mill. kr. Skattesatsen i 2019 vart redusert frå 4 til 3,7 promille av skattegrunnlaget. Skattegrunnlaget vart kontorjustert med 10% i 2019.

Rammetilskot:

Kommunen fekk skjønsmidlar frå Kommunaldepartementet med kr 400 000 etter søknad til samskaping i planarbeid saman med kommunane Stord og Fitjar.

Andre generelle statstilskot:

Tabellen under syner kva som ligg i denne posten

Tilskot (tal i heile 1000 kr)	Rekneskap	Total budsjett	Avvik
Tilskot einslege mindreårige flyktningar	-12 828	-10 574	2 254
Havbruksfondet	-6 504	-4 000	2 504
Rente og avdragskompensasjon	-2 016	-2 500	-484
Ekstratilskot flyktningar	-4 728	-3 000	1 728
Integreringstilskot	-29 039	-35 069	-6 030
Sum generelle statstilskot	-55 115	-55 143	-28

Ekstratilskotet for flyktningar er nytta i seksjonane, då særleg til drift av bufellesskap, styrkingstiltak i skule, legetenesta mm. Meirinntektene her bidreg til å redusere meirutgiftene i seksjon 2.

Kommunen mottok 6,5 mill. kr frå havbruksfondet. Dette er 2,5 mill. kr meir enn budsjettet. Av mottekne havbruksinntekter i 2019 er 1,3 mill. kr avsett til fond.

Netto finanspostar eksklusiv sosiale lån

Finans	R2019	Budsjett 2019	Rev.budsjett 2019	Avvik rev.budsj/rekneskap	R2018
Renteutgifter lån	21 798	20 454	20 454	-1 344	20 848
Låneavdrag	23 948	23 948	23 948	0	23 257
Renteinntekter	-2 245	-2 094	-2 094	151	-1 417
Renteinntekter startlån	-1 708	-1 731	-1 731	-23	-1 509
Utbyte	-484	-131	-131	353	-385
Renter, utbyte og lån	41 309	40 446	40 446	-863	40 794
Rente og avdragskompensasjon	-2 017	-2 500	-2 500	-483	-1 969

Netto finanspostar viser eit meriforbruk dette året på 1,3 mill. kr. Renteutgiftene viser meirutgift på 1,3 mill. kr. Hovudårsaka var at renta auka meir enn rekna med i 2019 (auka med 0,6%). Rente og avdragskompensasjonen var 0,5 mill.kr mindre enn rekna med dette året i hovudsak grunna låge renter (1% mot budsjettet 1,7%) som kompensasjonen vart rekna av.

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT

	REKNESKAP	Oppr.bud- sjett	Rev.budsjett	Avvik	REKNESKAP
	2019	2019	RB2019	Rev.b-Rekn.	2018
Sum Driftsinntekter	-995 943	-913 390	-926 708	69 235	-985 111
Sum Driftsutgifter	986 148	906 666	920 585	-65 563	951 004
Brutto Driftsresultat	-9 795	-6 724	-6 123	3 672	-34 107
Sum Eksterne finansinntekter	-4 535	-4 018	-4 018	517	-3 500
Sum Eksterne finansutgifter	45 920	44 454	44 454	-1 466	44 360
Resultat Ekst. finanstransaksjonar	41 385	40 436	40 436	-949	40 860
Motpost avskrivningar	-37 113	-35 000	-35 000	2 113	-30 427
Netto driftsresultat	-5 523	-1 288	-687	4 836	-23 674
Sum bruk av avsetningar	4 502	3 608	3 608	-894	-7 921
Sum avsetningar	10 025	4 895	4 295	-5 730	31 596
Mindre/meirforbruk	0	0	0	0	0

Brutto driftsresultat = Driftsinntekter – driftsutgifter inkl. avskrivningar: 9,8 mill. kroner (positivt resultat). Dette er 3 mill. kr bedre enn budsjettet.

Netto driftsresultat = Brutto driftsresultat – finanstransaksjonar – avskrivningar: 5,5 mill. kroner (positivt resultat) noko som utgjer 0,55% av driftsinntektene. Resultatet er 4,2 mill. kr bedre enn budsjettet.

Tabellane under gir ein oversikt over avvika der seksjonane står for eit negativt avvik på 7,9 mill. kr. Dette er nærare skildra under seksjonane i årsmeldinga.

Årets resultat – avvik	Avvik
	i mill. kroner
Årsresultat:	0
Avviksforklaring:	
Netto resultat Seksjon 1 sentrale styringsorgan	1,8
Netto resultat Seksjon 2 oppvekst og kultur	-12,6
Netto resultat Seksjon 3 helse og omsorg	3,8
Netto resultat Seksjon 4 tekniske tenester	-3,2
Netto resultat Seksjon 5 kyrkjelege føremål	0
Netto resultat Seksjon 7 Pensjon, premieavvik og ufordelte utgifter	2,7
Netto resultat Seksjon 8 finansiering	-0,4
SUM Seksjonane	-7,9
Skatt på inntekt og eige	10,5
Eigedomsskatt	0
Ramme og statstilskot	-4,7
Eksterne finanstransaksjonar (renter/avdrag)	-0,9
Andre generelle statstilskot	0
Interne finanstransaksjonar (bruk av fond/avsett til fond)	3,0
SUM skatt, rammetilskot og finanstransaksjonar	7,9
For lite sett av til disposisjonsfond (havbruksinntektene)	5,2

Endring fond

Detaljert oversikt over avsetnad og bruk av driftsfond (disposisjonsfond og bundne driftsfond) følgjer av note 6 i årsrekneskapen. Disposisjonsfonda vart redusert med 4,3 mill. kroner til 68,1 mill. kr. Bundne driftsfond auka med 7,5 mill. kroner i 2019 mens ubunde investeringsfond vart redusert med 1,8 mill.kr. Ved årsskiftet utgjorde bundne driftsfond 14,9 mill. kroner. Ubundne investeringsfond var på 4,4 mill. kr, bundne investeringsfond utgjorde 7,4 mill. kr. Samla så hadde kommunen pr 31.12 fondsmidlar på 94,9 mill. kr.

Investeringar

Fordeling av investeringsmidlane mellom seksjonane følgjer av rekneskapsskjema 2B i årsrekneskapen. For ytterlegare informasjon om status på pågåande og avslutta investeringsprosjekt, sjå note 15 og oversyn over investeringsprosjekt i årsrekneskapen.

Arbeidskapital/likviditet

Tabellen under syner utviklinga i arbeidskapitalen i kommunen dei siste 5 åra. Arbeidskapitalen er definert som omlaupsmidlar minus kortsiktig gjeld, og denne fortel korleis utviklinga i likviditeten har vore.

	2019	2018	2017	2016	2015
<i>Omlaupsmidlar:</i>					
Endring betalingsmidlar	-319	-18 368	-13 105	48 143	26 312
Endring kortsiktige krav	-9 701	16 018	13 452	11 600	-8 415
Endring premieavvik	12 727	6 653	1 275	-3 130	-17 177
Endring omlaupsmidlar	2 707	4 303	1 622	56 613	720
<i>Kortsiktig gjeld:</i>					
Endring kortsiktig gjeld	-746	-1 209	-6 856	30 064	-39 886
Endring arbeidskapital (balansen)	3 453	5 512	8 478	26 549	40 606

I oppsettet over endring arbeidskapital er endring av premieavvik teke med. Endringa i premieavviket er ikkje kortsiktig likviditetsoppbygging då denne skal fordelast over 15 år/10 år/7 år. Kommunen sin arbeidskapital har blitt styrka i 2019. Ved årsskiftet er arbeidskapitalen 87,2 mill. kr. inkl. premieavviket, reell likviditet ekskl. premieavvik er 36,6 mill. kr, dette er ein nedgang på 7,5 mill. kr.

Tabellen under syner korleis dei likvide midlane har utvikla seg dei siste åra. Desse er sett opp mot netto kortsiktig gjeld – kortsiktige krav ekskl. premieavviket. Oversynet viser at kontantbeholdninga som kommunen har til disposisjon pr 31.12 har svekka seg med 7,5 mill. kr i 2019.

	2019	2018	2017	2016	2015
Bankinnskot	73 671	73 990	92 357	105 462	57 320
Skattetrekksmidlar	18 828	17 660	17 737	16 454	15 804
Disponible bankinnskot	54 843	56 330	74 620	89 008	41 516
Ubrukte lånemidlar	839	2 579	18 999	13 189	25 175
Kjernelikviditet	54 004	53 751	55 621	75 819	16 341
Kortsiktig krav- premieavvik – kortsiktig gjeld+skattetrekksgjeld	-17 410	-9 624	-26 774	-64 818	-30 550
Sum overskotslikviditet	36 594	44 127	28 847	27 938	-14 209

Låneporteføljen – årsrapport i samsvar med finansreglementet

Låneporteføljen har eit samla volum på 903 mill. kr ved årsskiftet. Av samla lånevolum utgjer fastrentedelen 58%. Låna er i all hovudsak etablert med lang løpetid og dette medfører låg refinansieringsrisiko. Gjennomsnittleg porteføljerente er 2,49%. Kommunen sitt finansreglement har ikkje vore brote i perioden og dei interne rutinane for etterleving av finansreglementet er følgt. Utviklinga i låneporteføljen i 2019 går fram av tabell under samanhaldt mot finansreglementet.

Nøkkeltal lånegjeld	Vedtekne	Pr 01 01	Pr 30 04	Pr 31 08	Pr 31 12
Hovudtal	rammer	2019	2019	2019	2019
Brutto lånegjeld (i heile mill. kr)		860	905	905	903
Netto renteutsatt balanse					
Antall lån		43	45	45	45
Gjennomsnittleg rente i porteføljen siste 12 mnd		2,49%	2,45 %	2,42	2,42
Gjennomsnittleg flytande rente i porteføljen		1,76 %	1,80%	1,86	2,30%
Motpartsrisiko					
Største långjevar		Kommunalbanken			
Største långjevar sin andel av total gjeld		88,0 %	73,0 %	73,0%	73,0 %
Største enkeltlån	20 %	16,0 %	16,0 %	13,8	13,8
Renterisiko					
Swapvolum (finansielle instrument) (i heile mill.)		175	175	175	125
Finansielle instrumentar sin andel av total gjeld		20,3 %	20,3 %	19,3	13,8%
Andel fast rente over 1 år	Min 25	68 %	70 %	70 %	42 %
Andel flytande rente	Min 25	32%	30 %	30 %	58 %
Gjennomsnittleg durasjon	Maks 5 år	1,5	1,5	1,6	1,2
Lengste rentebindingstid i heile år	10	5	5	5	5
Refinansieringsrisiko					
Gjennomsnittleg løpetid		7,6	9,6	9,3	8,9
Andel refinansiering innan 12 månader	Maks 20%	16 %	16,6 %	16,6 %	17,3 %
Storleik refinansiering innan 12 månader (heile mill.)		138	144	144	156

Samansetjing av låneporteføljen

Samla langsiktig lånevolum ved årsskiftet var 903 millionar kroner, ein auke på 43 mill. kr frå 2018. Långjevarar er:

Långjevar	2019	2018	Andel 2019
Kommunalbanken	664	756	0,74
KLP	140	15	0,16
Husbanken	99	89	0,11
(tal i mill kr)	903	860	1,00

Endringar i låneporteføljen/risikoeksponering i 2019

Nye langsiktige lån/avdrag

Følgjande låneopptak er gjennomført i 2019 (tal i heile 1000 kr):

Kommunalbanken	kr	56 582
Husbanken	kr	15 000
<u>Sum låneopptak 2019</u>	kr	71 582

Låneopptaka er tatt opp i samsvar med vedteke budsjett for 2019 samt tilleggslån etter vedtak iPS 20/19. Lån i kommunalbanken er tatt opp som eit 6 mnd. sertifikatån. Rentevilkåra er 1,773%. Husbanklånet er tatt opp til flytande rente til husbanklånvilkår med løpetid 20 år.

Det er betalt avdrag på følgjande lån: (tal i heile 1000 kr)

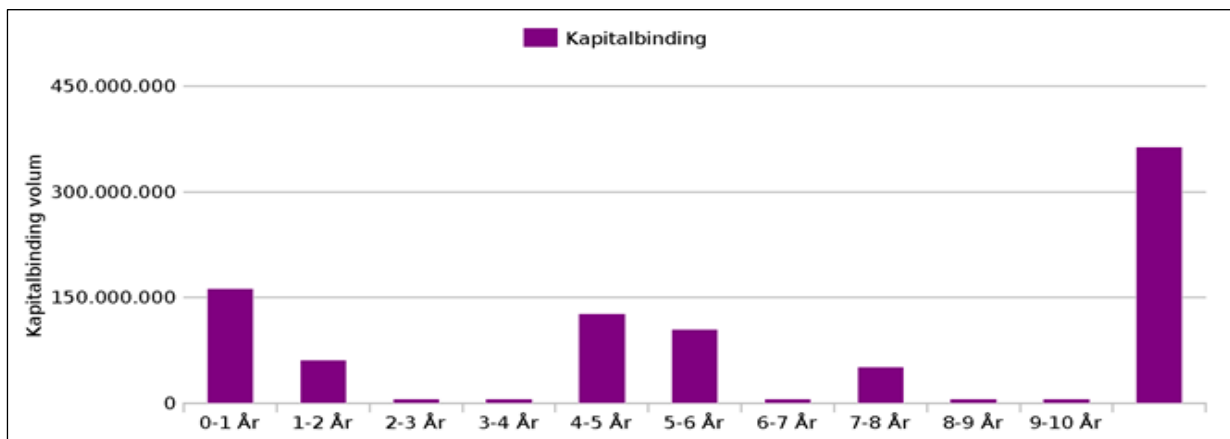
Kommunalbanken lån	kr	23 948
Husbanken (samla)	kr	5 430

Refinansiering/ending i risikoeksponeringa

Rentebytteavtale på 50 mill. kr gjekk ut 16.12.2019. Renta på denne var fastrente 3,605% i bytte mot flytande 3 mnd. Nibor. Rentevilkåra etter 17.12.2019 er 3 mnd nibor + 0,60%. Kommunen refinansierte eit fastrentelån på 125 mill. kr 18.03.2019 med 3 års bindingstid. Lånet har rentebinding i 3 år fram til 20.03.2022. Renta på det nye lånet er 1,878%, gjenstående løpetid på lånet er 18 år.

Finansiell risiko i låneporteføljen

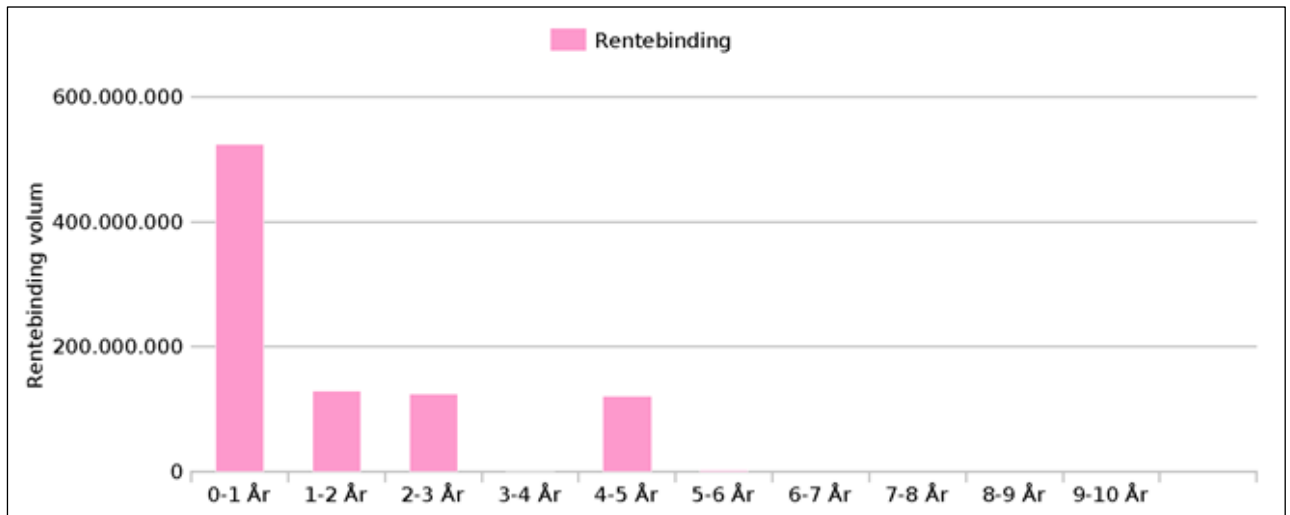
Diagramma nedanfor viser fordeling av kapitalbinding og rentebinding per rullerande år.

Kapitalbinding gir eit bilde av den samla porteføljen sin gjeldsstruktur (berre kapitalen, ikkje rentene). Det vert teke omsyn til avdragsstrukturen. T.d. har eit avdragsfritt 10 års lån ved oppstart ei kapitalbinding på 10. Har derimot same lån serieavdrag ned til null etter 10 år, vert kapitalbindingen halvert til 5.

Ein stor andel kort kapitalbinding indikerer at store deler av porteføljen snart kjem til forfall og må refinansierast eller innløysast innan kort tid. 17,3% av låneporteføljen kjem til forfall i 2020, 156,6 mill. kr må refinansierast dette året. Risikoen vert vurdert som handterbar.

Rentebinding gir eit bilete av den samla porteføljen sin rentestruktur (berre rentene, ikke gjelda). Det vert teke omsyn til avdragsstrukturen. T.d. har eit avdragsfritt 10 års lån ved oppstart ei kapitalbinding på 10. Har derimot same lån serieavdrag ned til null etter 10 år, vert kapitalbindingen halvert til 5.

Lån med flytande rente har rentebinding mindre enn 1 år. Ein stor andel kort rentebinding eksponerer portefølja for endringar i rentemarknaden.

Gjeldsporteføljen sin gjennomsnittlege kapitalbinding er 8,9 år og den gjennomsnittlege rentebindinga er 1,2 år. I porteføljen har 17,3% ein kapitalbinding på 1 år eller mindre, og 58% har ein rentebinding på 1 år eller mindre. Utan derivater hadde 66,4% av porteføljen hatt ei rentebinding på 1 år eller kortare.

Gjennomsnittleg durasjon (lengd) i låneporteføljen er 1,2 år (Finansreglementet sitt krav innanfor 0 -5 år)

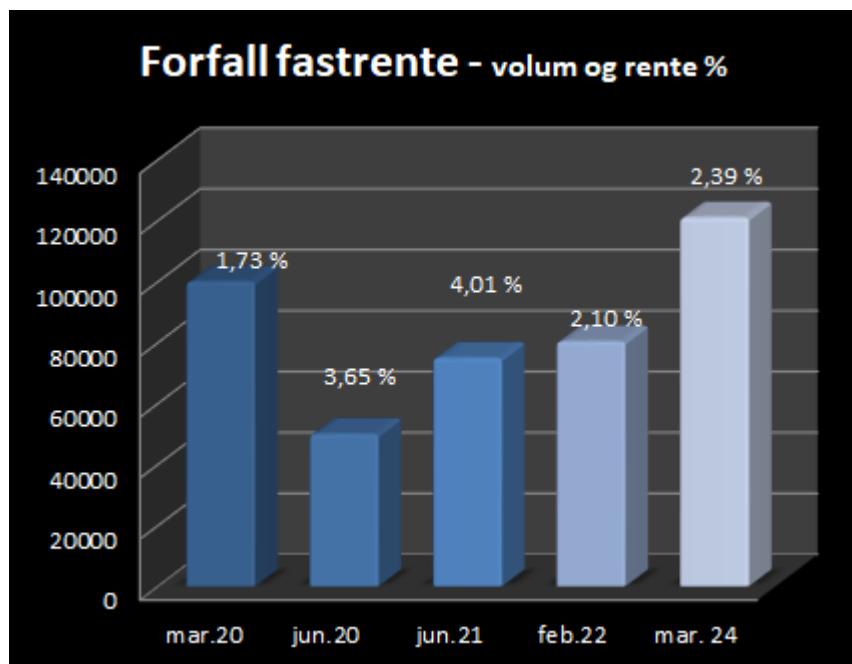
Strategi for rentesikringar

Bruken av rentesikring er heimla i kommunen sitt finansreglement. Kommunen har tidlegare nytta rentesikringar (rente-swappar) for å skape føreseieleg og stabile renteutgifter. All etablering av rentesikring skjer i samsvar med intern strategi for innlån og rentesikring. Hovudføresetnaden er at alle rentesikringar skjer med lang tidshorisont og at dei vil bli haldne til forfall (som anleggsmiddel).

Fastrente

Figuren under syner kommunen sine fastrenter og forfall på desse.

Kommunen har lån med 338 mill kr i der renta er bunden. Fleire av desse låna kjem til forfall i næraste framtid.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringar

Alle låna (utanom husbanklån) som har flytande rente har renteregulering kvar 3. måned på IMM dato (3. onsdag i månadane mars, juni, september og desember) Marknadsskursen på desse låna vil difor i all hovudsak vere omkring pålydande verdi.

Når det gjeld fastrenteposisjonane (renteswappar) var dei verdt null ved avtaleinngåinga. Marknadsverdien av fastrenteposisjonane vil etter avtaleinngåinga svinge i takt med marknadsutviklinga for tilsvarende rentebindingar. Ved utløp av bindingsperioden vil marknadsverdien igjen vere null. Berekingar ved siste årsskifte syner at marknadsverdien av løpande fastrenter er negative med 2,7 mill. kr. (overkurs). Dette skuldast at fastrentenivåa har falt betydeleg sidan avtaleinngåinga:

Ved utløp av rentebindingsperioden ("sluttdato") vil marknadsverdien være lik pålydande ("volum").

Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet

Ingen reglar i finansreglementet er brotne og det har ikkje vore avvik frå dette i 2019.

Vurdering og handtering av finansiell risiko

Kommunen vurderer jamnleg den finansielle risikoen. Det gjennomførast også slik vurdering i forkant av alle porteføljetilpassingar (ved etablering av rentesikringar) og låneoptak. Den finansielle risiko, som består av fleire element, vert gjennomgått. Kommunen har etablert rutinar for å gå gjennom kvart av elementa under finansiell risiko. Vurdering av elementa er gjennomført og vurderinga er arkivert. Den finansielle risikoen blir vurdert å være tilfredsstillande, ønska og innanfor rammene i det vedtekne finansreglementet, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldande lov.

Renterisiko - Stresstest

Det vert utført ein såkalla stresstest på låneporteføljen ved å simulere ein parallell **renteoppgang på 1 prosentpoeng** over heile rentekurven. Føremålet med stresstesten er å måle effekten av eit forhandsdefinert marknadssjokk. Ein renteoppgang vil føre til auka rentekostnader og positiv kursending på fastrenteposisjonane (fastrentene vil framstå som gunstigare etter ein renteoppgang).

Periode	Rentekostnad	Rentekostnad +1 %	Andel auke renterisiko 1%
2019	21 718 721	21 718 721	0
2020	19 337 486	21 385 736	2 048 249
2021	17 260 779	20 229 656	2 968 878
2022	16 174 839	20 492 904	4 318 065
2023	16 416 192	21 042 501	4 626 309

Likviditet

Kommunen si kortsiktige likviditetsbeholdning var litt høgare pr 31.12 i 2019 enn i 2018. Likvide midlar har vore plassert i bank i 2019.

I tabellen under er det korrigert for unytta lånemidlar, då desse skal brukast til investeringar og ikkje drift.

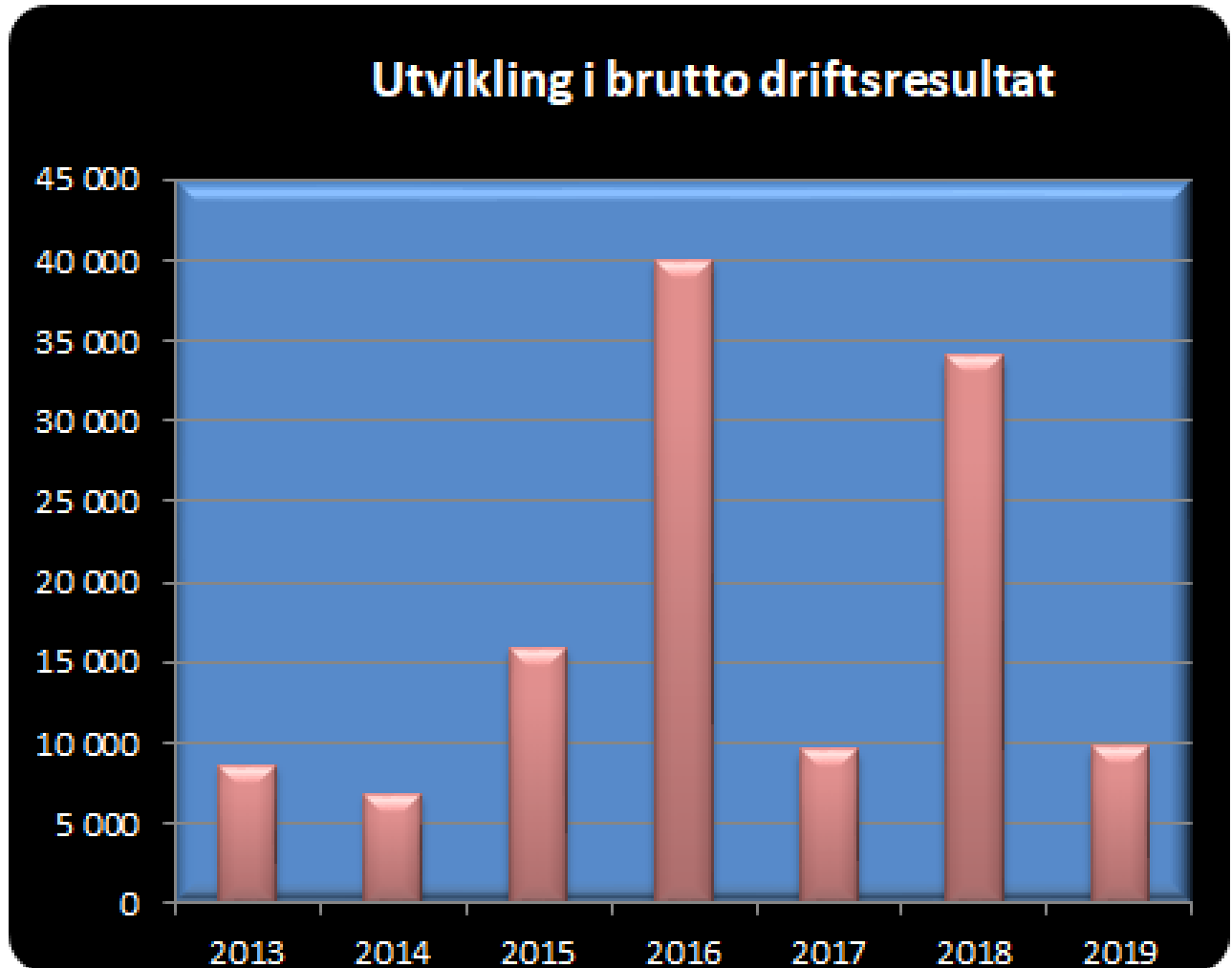
	2019	2018	2017
Likvide midlar 31.12	54 809	53 686	74 621
Unytta lånemidlar	-839	- 2 580	-18 999
Likvide midlar til fri disposisjon	53 970	51 106	55 622

Nøkkeltal - rekneskapsanalyse

Nedanfor er utviklinga i ein del sentrale nøkkeltal presentert og kommentert. Dette er nøkkeltal som fortel korleis den økonomiske situasjonen har utvikla seg, og korleis resultatet i 2019 verkar inn på kommunen sin økonomiske handlefridom. Som det går fram av nøkkeltala så har kommunen betra si økonomiske stode i dei siste åra.

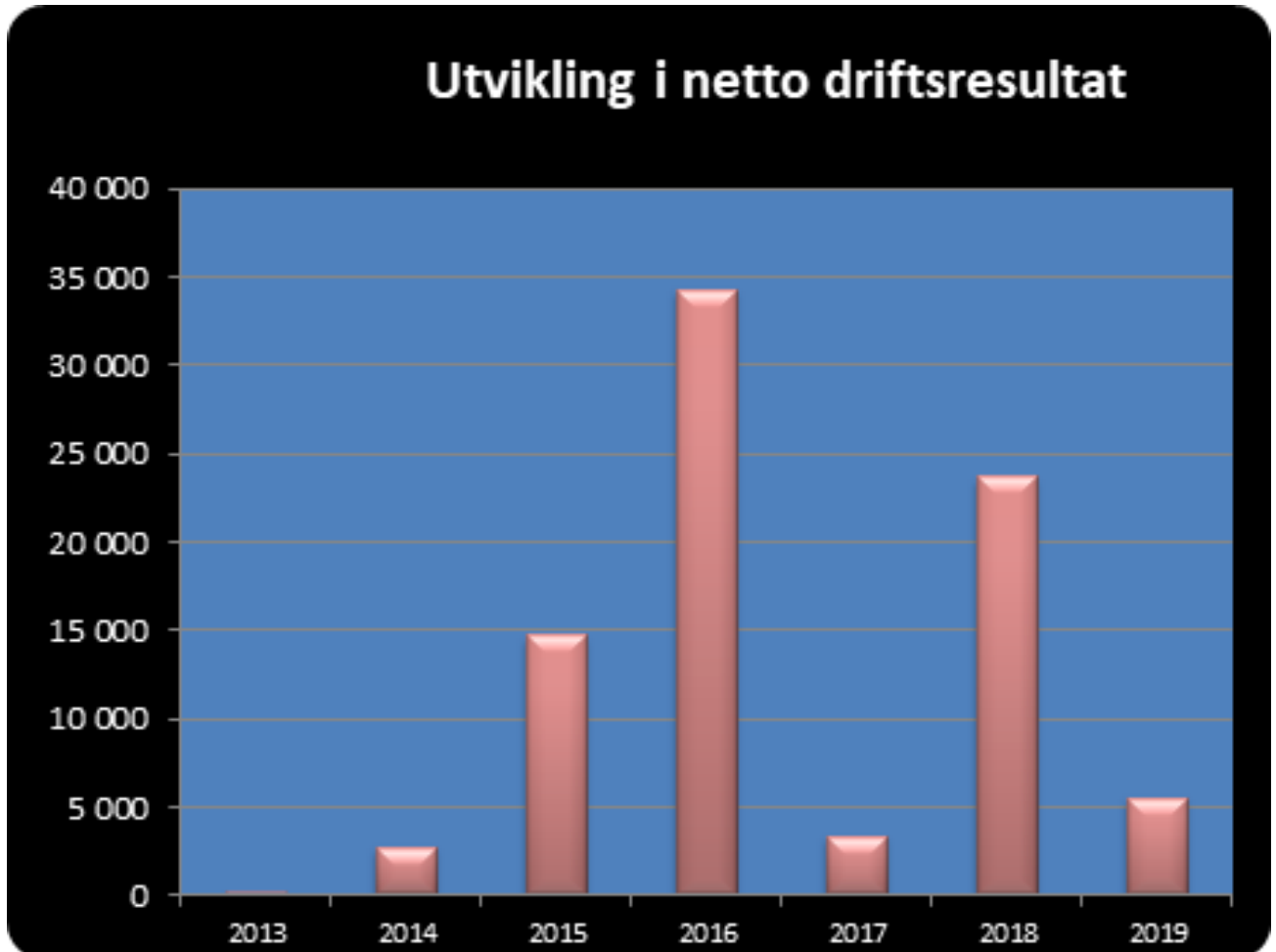
Kommunen hadde eit netto driftsresultat på 0,7%. Kommunen si økonomiske stode er betra dei siste åra. Kommunen sin likviditet har betra seg dei siste åra. Likviditet og kommunen sine frie fondsavsetningar er fortsatt for små til å møte uføresette hendingar i eit driftsår. Dette heng saman med at kommunen sitt premieavvik utgjer ein stor del av dei frie disponible midlane.

Utvikling brutto driftsresultat 2013 – 2019

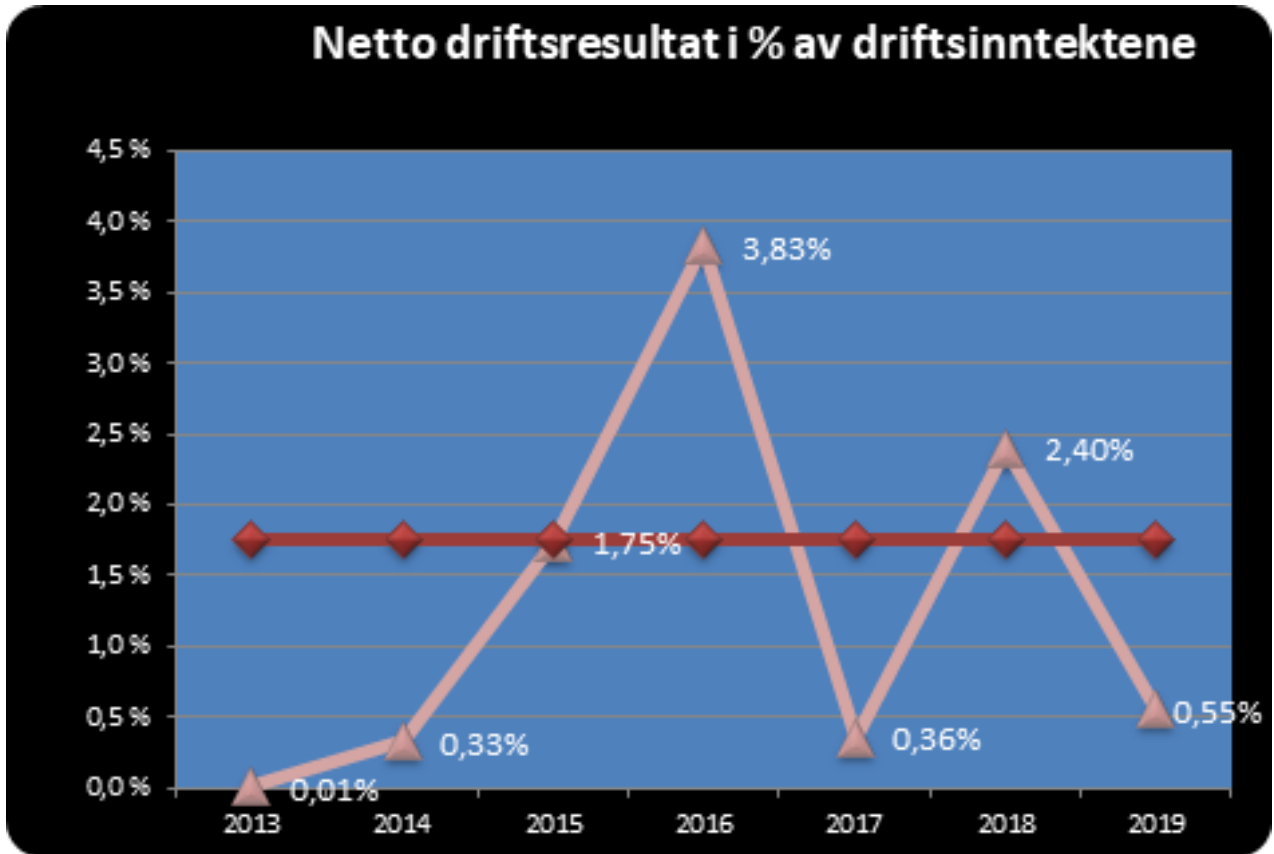
Brutto driftsresultat fortel noko om korleis drifta av kommunen eksklusiv finanspostar har gått. Avskrivningar er teke med i dette resultatelementet. Kommunen fekk eit positivt brutto driftsresultat på 9,8 mill. kroner, mot eit positivt brutto driftsresultat i 2018 på 34,1 mill. kroner. Havbruksinntektene bidrog med 6,5 mill. kr til resultatet mot 33,5 mill. kr i fjor. Opphavleg budsjettert brutto driftsresultat var på 6,7 mill. kroner i 2019, revidert brutto driftsresultat var på 6,1 mill. kroner.

Utvikling netto driftsresultat 2013-2019

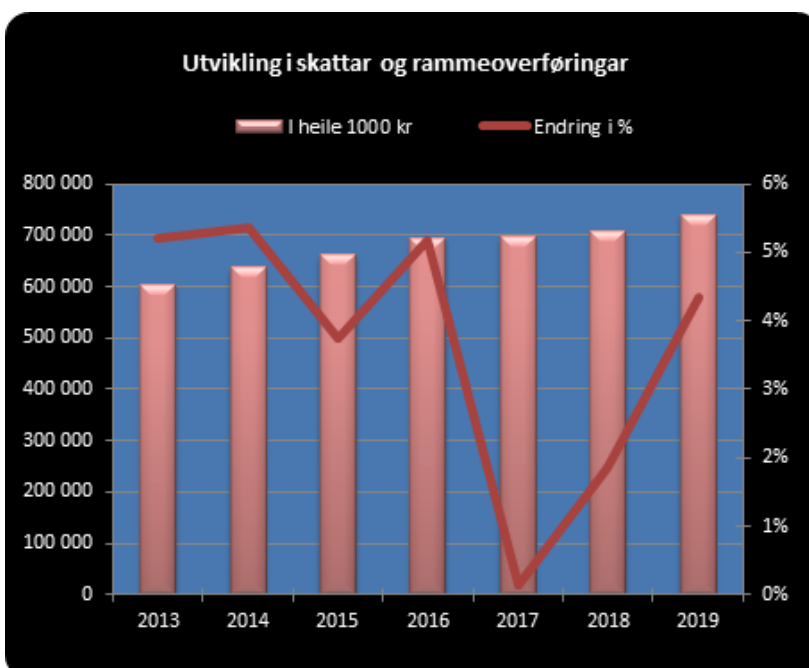
Netto driftsresultat seier noko om korleis drifta av kommunen har gått. Finanstransaksjonane inklusiv avskrivningar var på netto -4,2 mill. kroner. Kommunen fekk såleis eit netto driftsresultat på 5,5 mill. kroner. I 2018 var netto driftsresultat 23,7 mill. kroner. Netto premieavvik inkl amortisering av tidlegare års avvik er inntektsført med 12,7 mill. kr i 2019. Budsjettert netto driftsresultat for 2019 var 0,7 mill. kroner. Kommunen fekk eit resultat som vart betre enn budsjettert.

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene 2013-2019

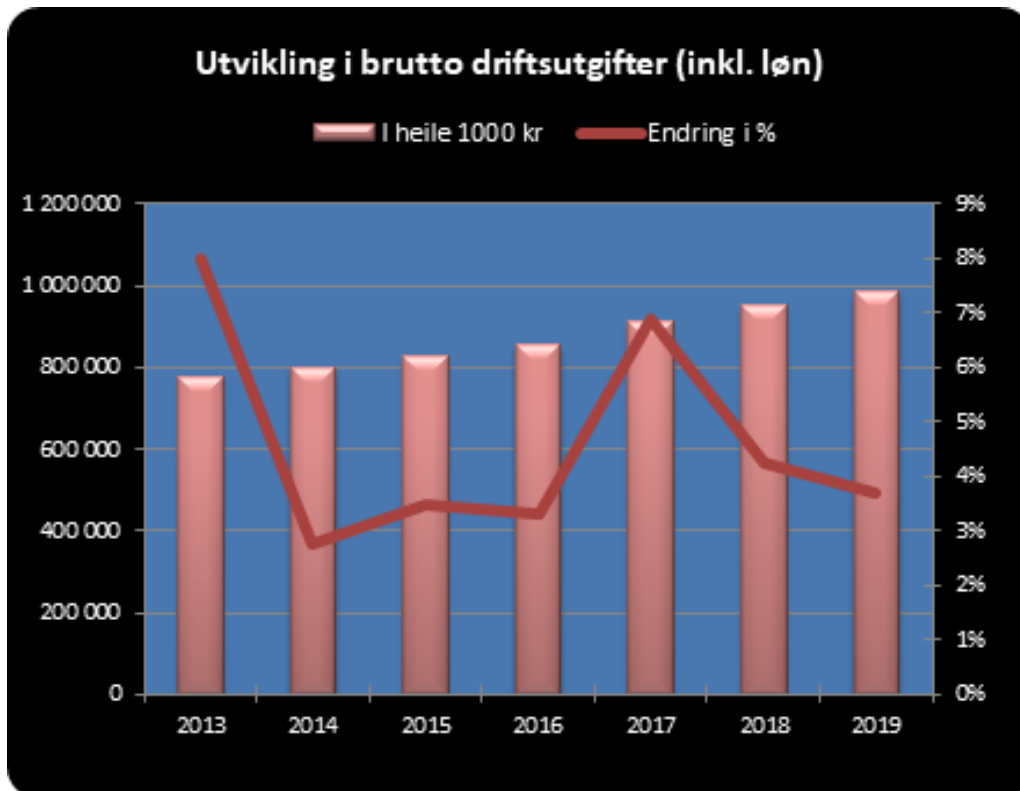
Teknisk berekningsutval tilrår at netto driftsresultatet målt mot sum driftsinntekter bør utgjera 1,75% over tid for at ein kommune skal ha ein sunn økonomi. Kommunen nådde ikkje målet i 2019. Kommunen oppnådde eit resultat på 0,6%, mykje takka vere inntekter frå havbruksfondet.

Utvikling i skatteinntekter og rammeoverføringar 2013–2019

Dei frie inntektene, dvs. inntektsskatt, eigeidomsskatt, inntektsutjamning og andre rammetilskot har ein re-ell auke i 2019 for første gong sidan 2016. Nominell auke er på 4,34%, kommunal deflator (prisvekst) var på 3,0%. Forskjellen her utgjer omlag 9,9 mill. kr.

Utvikling i brutto driftsutgifter (inkl. løn)

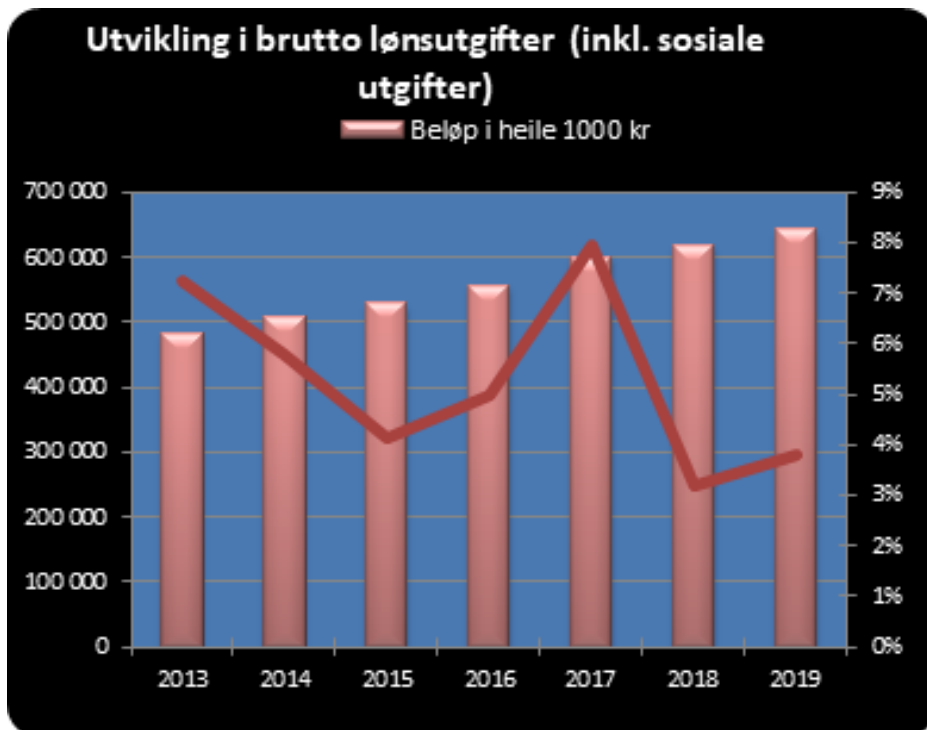

Brutto driftsutgifter i 2019 utgjorde 986 mill. kroner. Dette var ein auke på 3,7% i høve til 2018 og utgjer 35,1 mill. kroner som fordeler seg slik:

Lønsutgifter, sosiale utgifter	23,6 mill
Kjøp av varer og tenester som inngår i tenesteproduksjon:	-0,4 mill
Kjøp av varer og tenester som erstattar eigenproduksjon:	8,7 mill
Overføringar:	-3,5 mill
Avskrivningar:	6,7 mill
Fordelte utgifter:	0,0 mill

Utgiftsveksten er mindre enn veksten i dei frie inntektene. Dette skuldast ein god skatteinngang i 2019.

Utvikling i brutto lønsutgifter (inkl. sosiale utgifter)

Brutto lønsutgifter inkl. sosiale utgifter utgjorde i 2019 643,8 mill. kroner. Dette var ein auke på 23,6 mill. kr eller på 3,8% i høve til 2018. Lønsutgiftene utgjør 65% av kommunen sine utgifter.

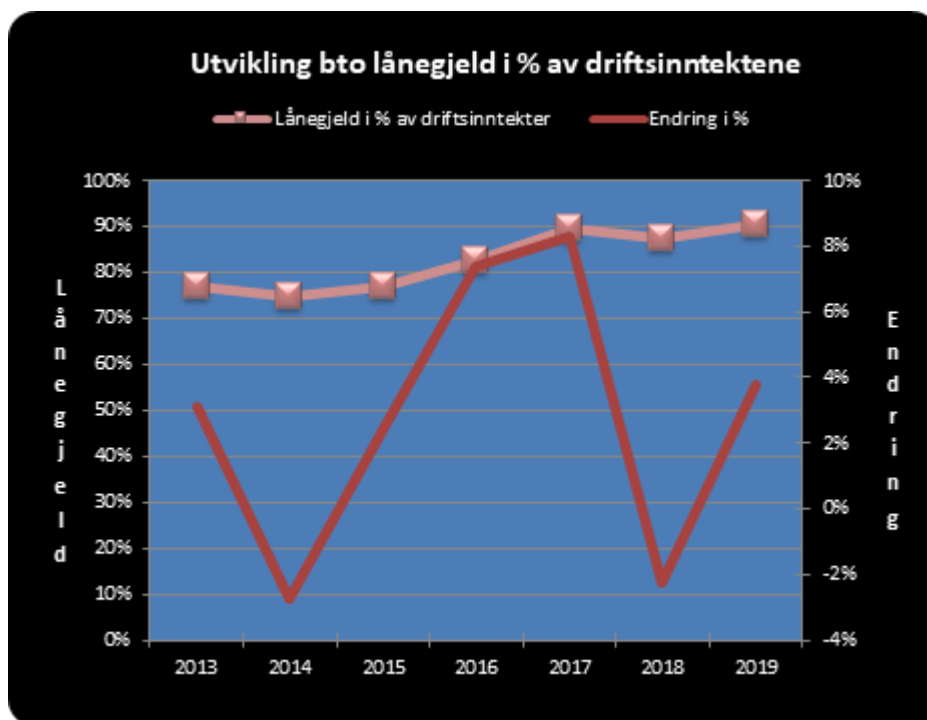
Veksten i lønskostnadane var høgare enn førre år. Årslønsveksten i kommunesektoren iflg tal frå teknisk berekningsutval var på 3,5%.

Utvikling av netto rente- og avdragskostnader i % av driftsinntekter

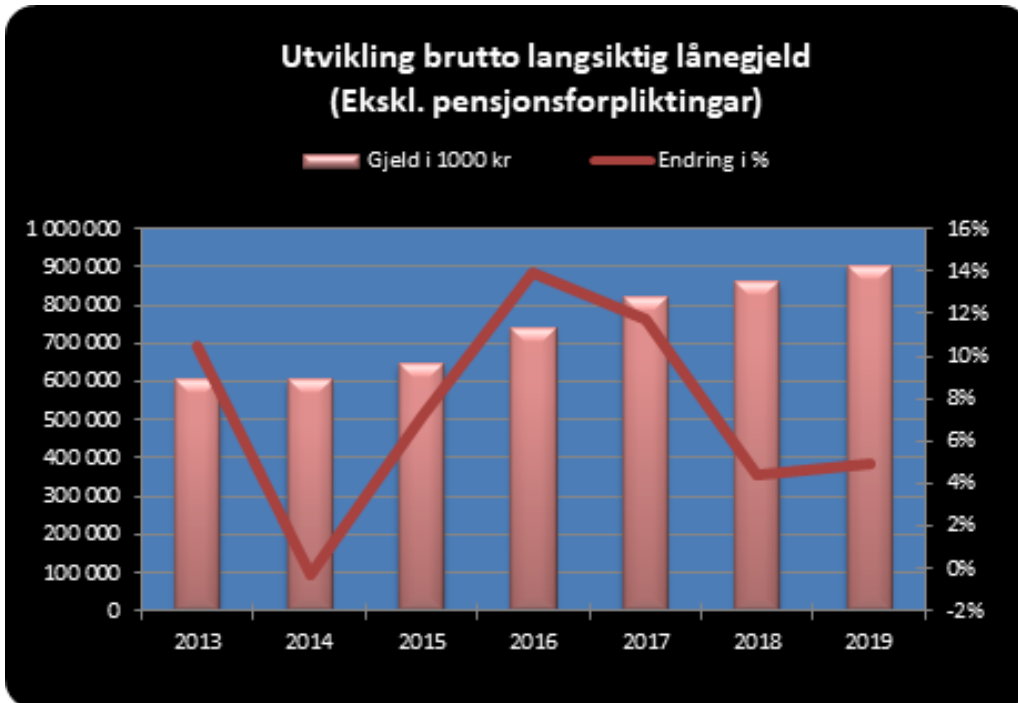
Netto rente- og avdragsutgifter auka med 0,5 mill. kroner i høve til 2019 og utgjorde til saman 41,4 mill. kroner. Netto rente- og avdragsutgifter utgjorde 4,16% av driftsinntektene i 2019 mot 4,15% i 2018. Grunna omlegging av reglane for berekning av avdrag så vil utgiftene auka framover. Det er venta at renteutgiftene held seg på omlag same nivå i åra framover.

Utvikling lånegjeld i % av driftsinntektene

Pr. 31.12.19 utgjorde brutto kommunal lånegjeld 90,6% av driftsinntektene. I denne andelen er ikkje gjelda i dei kommunale selskapa teke med.

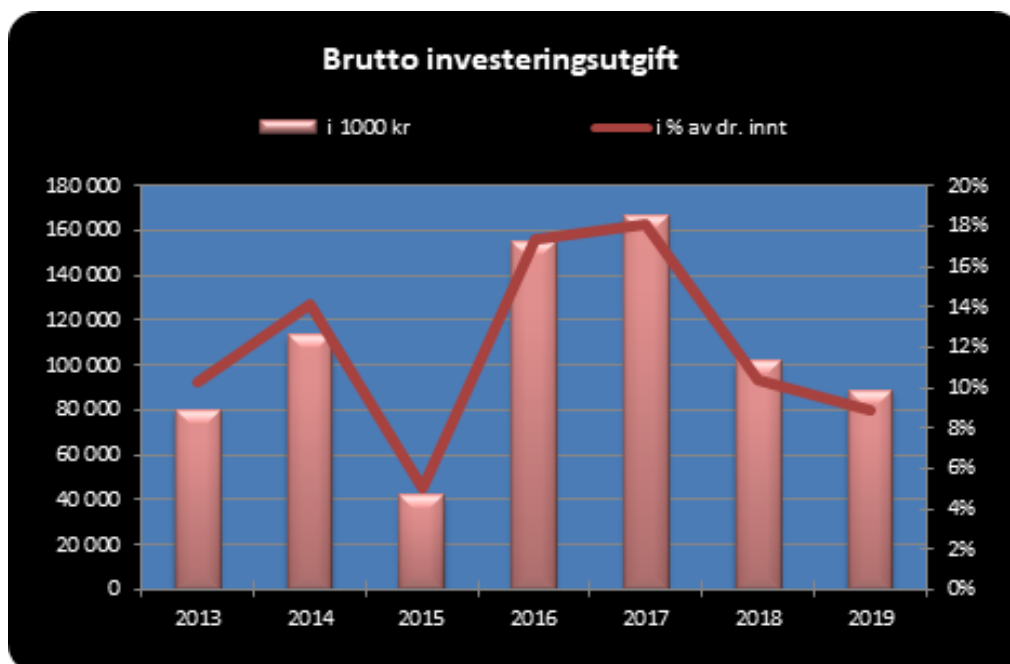
Utvikling brutto langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforplikting)

Lånegjelda ved årsskiftet var 903 mill. kr. Gjelda har auka med 4,9% frå 2018.

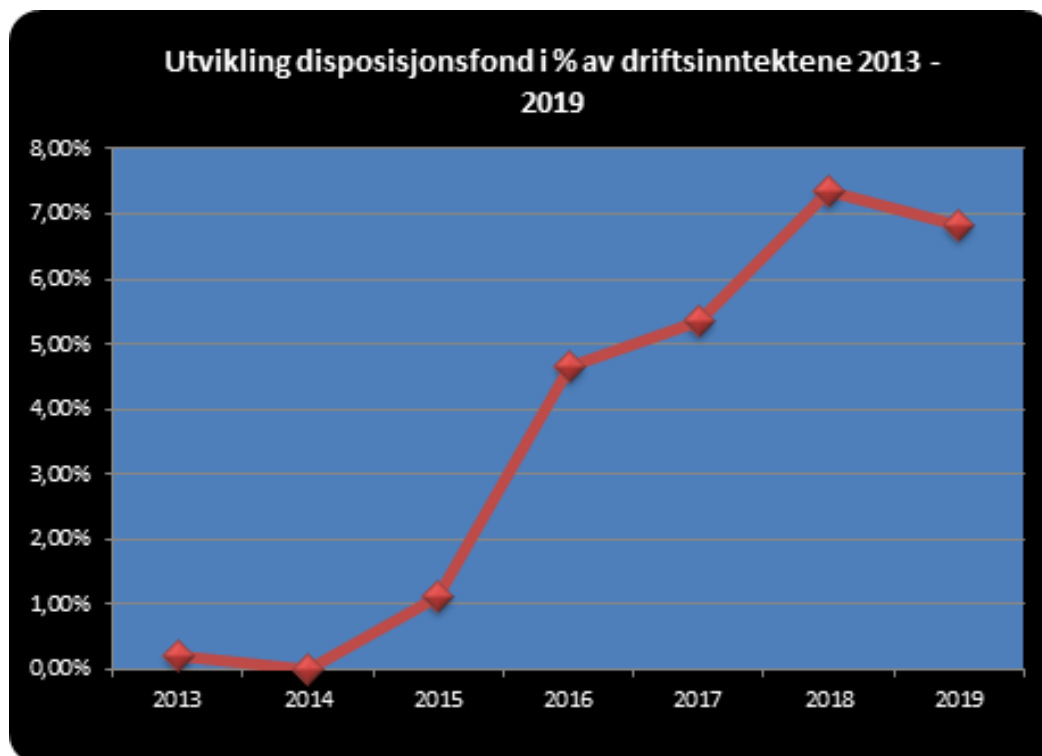
I tillegg til kommunekassa si gjeld så har aksjeselskapa til kommunen ei relativt stor gjeld. Samla gjeld ved årsskiftet for kommune og selskap utgjorde 1,35 MRD kr.

Brutto investeringar i % av driftsinntektene

Kommunen har dei siste åra hatt høge investeringskostnader. Investeringane er noko lågare i 2019 men likevel på eit høgt nivå. Investeringane i 2019 utgjorde 9% av driftsinntektene. Dei største investeringane i 2019 var oppgradering Rubbestadneset skule, nytt bibliotek og eigedomsinnløyising i Rubbestadneset.

Utvikling av disposisjonsfond i % av driftsinntektene

Kommunen sitt disposisjonsfond, var tilnærma 0 i 2014 men utgjør kr 68,1 mill. kr i 2019. 1 % av omsetningen utgjør dette 6,8% mot landsgjennomsnittet på 10,9%. Disposisjonsfondet er framleis større enn premieavviket. Forskjellen utgjør 29,5 mill. kr. eller 3,0% av omsetningen. Kommunen er derfor bedre rusta til å møte svingingar i økonomien. Sjå elles grafen under.

Utvikling fond - premieavvik

Utvikling av den totale egenkapitalen (inkl. kapitalkonto)

Etter flere år med negativ egenkapital har kommunen sin egenkapital blitt styrka dei siste 4 åra.

Folketalutvikling i Bømlo kommune 2013-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Folketalet 1. januar	11 749	11761	11778	11806	11902	11960
Fødde	147	127	136	122	110	119
Døde	95	99	84	79	108	96
Fødselsoverskot	52	28	52	43	2	23
Innflytting	392	436	440	420	396	327
Utflytting	436	454	463	369	339	357
- herav innflytting frå utlandet	129	139	148	90	81	93
- herav utflytting til utlandet	48	49	61	51	20	49
Netto tilflytting inkl. inn- og utvandring	-44	-18	-23	51	57	-30
Forsinking i meldinger- inkl. i tilvekst	4	7	-1	2	-1	4
Folketilvekst	12	17	28	96	58	-3
Folketalet 31.12.	11 761	11 778	11 806	11 902	11 960	11 957

Tabellen viser at Bømlo kommune i 2019 hadde fødselsoverskot på 23, dette er det nest lågaste talet dei siste 10 åra. Dette heng saman med få barnefødsler og fleire dødsfall. Nettoinnflyttinga frå utlandet er fortsatt positiv og denne er hovudårsaka til at kommunen ikkje fekk større folketalnedgang i 2019.

Premieavvik/tilleggsøyving/ikkje fordelte postar

Økonomisk resultat

	Rekneskap 2019	Budsjett 2019	Avvik
PREMIEAVVIK, PENSJON	-21 958	-19 099	2 859
ÅRETS LØNSOPPGJER - AVSETNAD	0	-143	-143
	-21 958	-19 242	2 716

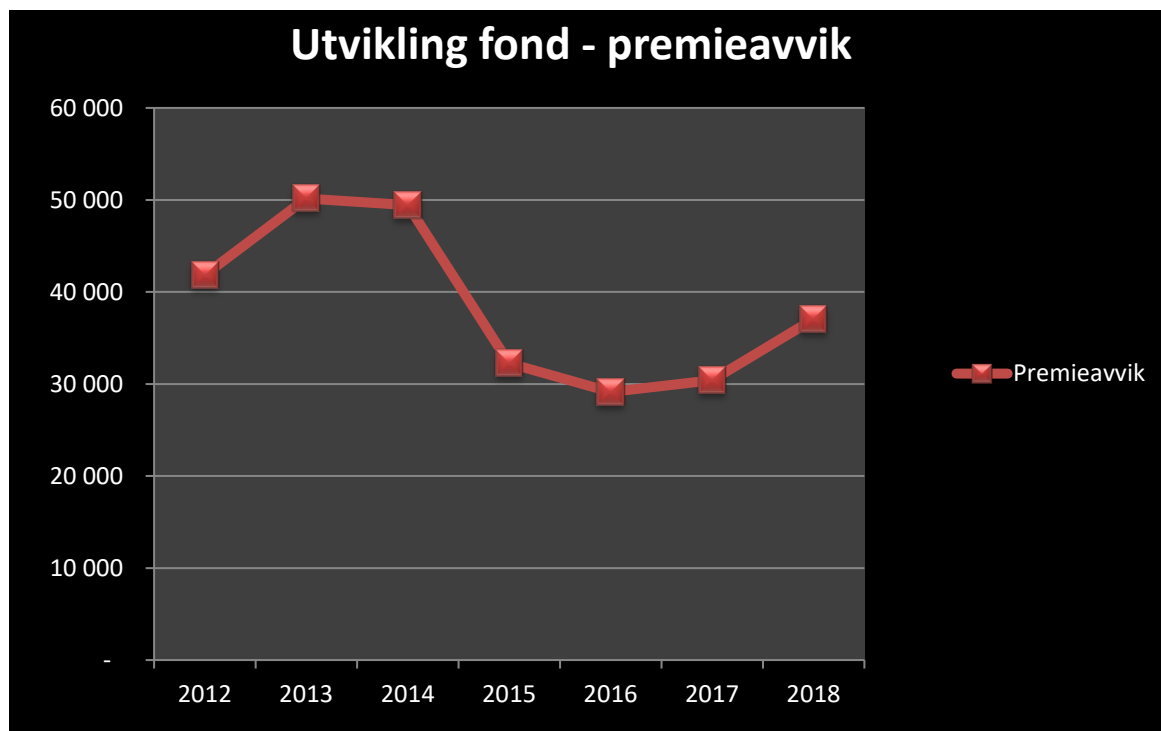
Tenester/oppgåver:

Årets premieavvik/bruk av premiefond og årets avsetnad til lønsoppgjer/overheng som vert fordelt ut til seksjonane i løpet av året vert ført under dette rammeområdet. Kommunen sine pensjonsutgifter vart samla sett noko lågare enn rekna med for 2019. Verksemdene vart budsjettert med for høg premie og tilbakeføringa av denne er ført på sentral post inkl. arbeidsgjevaravgift med 1,16 mill. kr, slik at netto utgifter/kostnad til pensjon hadde ei sparing på 1,16 mill. kr.

Det var sett av 143 000 kr for lite til å dekke lønnsoppgjeret i 2019.

Premieavvik

Kommunen har pr 31.12 opparbeida seg eit premieavvik på 49,8 mill. kr. Dette er ein auke frå 2018 på 12,6 mill. kr. Premieavviket skal utgiftsførast kvart år fram til og med 2026. Premieavviket utgjør 3,6% av driftsinntektene.

SENTRALE STYRINGSORGAN

Innleiing

Området omfattar politiske styringsorgan, politisk sekretariat, fellessekretariat og kundetorg, fellesutgifter, rådmann med rådmannsteam, forvaltning inkludert IKT og personal, økonomi, rekneskap og skatteoppkrevjaren, næring, fag og støtte og tillitsvalde – verneombod.

Økonomisk resultat 2019

	Rekneskap 2019	Revidert budsj. 2019	Opphav. budsj. 2019	Rekneskap 2018	Avvik 2019
1 Sentrale styringsorgan	49 857	51 647	50 464	47 182	1 790

Sentrale styringsorgan hadde eit mindreforbruk i 2019 på 1,8 mill. kr. 0,2 mill. kr av dette var knytt til politisk verksemd.

Kostra data administrasjon og politisk styring

	Bømlo 2017	Bømlo 2018	Bømlo 2019	Stord	Landet utan Oslo	Kost- ragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutg. til adm. og styring i prosent av totale netto driftsutgifter	5,9 %	5,9 %	5,8 %	5,5 %	7,2%	7,2%
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter til adm. og styring i kr. pr. innb **)	4 392	4 575	4 653	4 553	5 714	5 988
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring i kr. pr. innb **)	309	286	345	220	479	558
** justert for behovstrong						

Det går fram av KOSTRA-tala at kommunen nyttar mindre til dei administrative tenestene samt til politisk styring enn landsgjennomsnittet og kommunane i vår kostragruppe.

Politiske styringsorgan

Politiske styringsorgan har 1,2 årsverk med fast årleg godtgjersle. I tillegg kjem godtgjersle til representantane i kommunestyret, formannskapet og utvala, samt driftskostnader. Kontrollutvalet og revisjon høyrer også innunder dette ansvaret. I 2019 har kommunestyret behandla 127 saker fordelt på 8 møter. . Formannskapet behandla 94 saker delt på 8 møte.

Kommunal leiing

Leiinga i kommunen består av rådmann, assisterande rådmann, kommunalsjef oppvekst, kultur og idrett, og kommunalsjef helse, sosial og omsorg, økonomisjef og personalsjef. Sentrale oppgaver for leiinga er:

- Overordna strategisk leiing av Bømlo kommune
- Hovudansvar for saksførebuing til politiske utval og kommunestyre
- Hovudansvar for iverksetjing av politiske vedtak
- Hovudansvar for utarbeiding av budsjett og velferdsplan

- Hovudansvar for økonomisk oppfølging og resultatrapportering
- Hovudansvar for oppfølging og gjennomføring av avtalen om Inkluderande Arbeidsliv
- Hovudansvar for kommunal beredskap

Formannskapet konstituerte samrøystes Aud Gunn Løklingholm (framme t.v) som rådmann 15. oktober 2019. (Foto: Simon Knutsson Sortland).

Internkontroll/kvalitetsarbeid

I samsvar med kommunelova (1992) sine bestemmelser i §23 har rådmannen følgjande oppgåver: «Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organ er forsvarleg utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer og at den er gjenstand for betryggende kontroll».

Kvalitetsarbeid er ein kontinuerleg prosess, og må derfor ha kontinuerleg fokus i alle ledd i organisasjonen.

Bømlo kommune har eit kvalitetsstyringssystem som er eit godt og nyttig hjelpemiddel når det gjeld kvalitetsarbeidet i kommunen, og som også er medverkande til at rådmannen skal kunna oppfylle krava nedfelt i Kommunelova §23.2. Kvalitetsstyringssystemet er det einaste (fag)systemet alle tilsette i kommunen har tilgang til. Kvalitetsstyringssystemet er rollestyrt, noko som gir ulike funksjonar (rollar) ulik tilgang, og er tilpassa funksjonen sitt ansvarsområde. Bruk av roller gjer at systemet er personuavhengig, og er det skifte i ein funksjon er det enkelt å setja ny person inn i rolla.

Kvalitetsstyringssystemet består av fleire modular, m.a. dokumentbibliotek der det ligg styrande dokument, årshjulmodul, avviksmodule for å melda avvik, forslagskasse for forbetningsforslag og leiarane har tilgang til å handsama avvik og dei har ein rapporteringsmodul for økonomirapportering.

Dei dokument/skjema som publikum skal ha tilgang til, vert lagt på kommunen si nettside og det vert lagt lenke frå kvalitetsstyringssystemet til nettsida, slik at nokon «eig» dokument eller skjema på nettsida.

Avvik

Bømlo kommune sin definisjon av avvik er følgjande:

«Uønskte hendingar og/eller brot på kvalitetskrav, sett i forhold til gjeldande lover, forskrifter, styrande dokument (som t.d. prosedyrar eller rutinar)»

Kvalitetsarbeid generelt, og avvik spesielt, må ha kontinuerleg fokus. Leiarar må vera medvitne på at dei må oppfordra tilsette til å melda avvik. Leiarar må sjå på avvik som eit godt grunnlag for forbetring. Avvik er ein både viktig, og i tillegg er det god dokumentasjon som leiarar kan nytta i kvalitetsarbeid.

Alle tilsette vert oppmoda om å melda avvik, og terskelen skal vera låg for å senda avviksmelding. I Arbeidsmiljøvernlova §§2-3 og 2-4 der det m.a. står at alle tilsette har medverknadsplikt og plikt til å varsle om krittikverdige forhold på arbeidsplassen, og dette er noko som vert vektlagt i opplæring.

Det vert laga avviksstatistikkar som blir drøfta i rådmannen si leiargruppe, kommunalsjefane sine leiargrupper og i AMU.

AMU får informasjon om HMS avvik, som er hendingar og situasjonar knytt til helsa, miljøet og tryggleiken til dei tilsette, og hendingar som vedkjem det indre eller ytre miljø på arbeidsplassen, t.d. skade på tilsett. Eit avvik kan ha fleire kategoriar, slik at totalsummen ikkje vil vera summen av dei ymse kategori-ane.

I det følgjande vert det lista mengd avvik i 2019 samanlikna med dei to føregåande åra.

Total avviksmengd og fordeling hovudkategoriar															
	HSO ¹			OKI ²			SSO ³			TEK ⁴			BK ⁵ samla		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Totalt melde avvik	713	721	580	300	255	402	4	12	12	10	14	22	1027	1004	1017
hovudkategori HMS	309	277	214	120	88	204	1	7	9	8	10	16	438	383	443
hovudkategori organisasjon/-internt	69	105	75	51	47	43	2	5	2	3	5	9	125	162	129
hovudkategori teneste/brukar	456	471	400	185	164	250	2	3	1	1	0	6	644	639	657
hovudkategori eksterne sam-arb.partnerar	9	18	15	1	2	2	0	0	0	0	0	0	10	20	18

¹ HSO = Seksjonen helse, sosial og omsorg

² OKI = Seksjonen oppvekst, kultur og idrett

³ SSO = Sentrale styringsorgan (rådmannens rådgjevarar, avdelingane IKT, fellesekretariat, personal og økonomi)

⁴ TEK = Teknisk avdeling inkl. teknisk drift, og i tillegg BOR = Brann og redning

⁵ BK = Bømlo kommune

⁶ Hovudkategori *HMS* er kategorien for hendingar og situasjonar knytt til helsa, miljøet eller tryggleiken til dei tilsette. Vidare også hendingar som vedkjem det indre eller ytre miljø på arbeidsplassen, dømme; skade på utstyr, miljøutslepp, skade på tilsett.

⁷ Hovudkategori *organisasjon/internt*: Hendingar og situasjonar knytt til interne forhold på arbeidsplassen. Dette vere seg samarbeid, organisering, avtalar osv.

⁸ Hovudkategori *teneste / brukar*: Hendingar og situasjonar som vedkjem tenestemottakarar. Eksempelvis elevar, pasientar og liknande.

⁹ Hovudkategori *eksterne samarbeidspartnerar*: Eksterne samarbeidspartnerar som kommunen har samhandlingsavtale med som t.d. Helse Fonna HF, Sunnhordland Interkommunale Legevakt IKS.

I 2018 var det nedgang samanlikna med 2017 medan det i 2019 er meldt om lag like mange avvik som i 2017.

I HSO har det vore ein nedgang på 141 avvik i 2019 i forhold til 2018, medan det i OKI har vore ei auke på 147 avvik i 2019 samanlikna med 2018.

I hovudkategori HMS har tal avvik samla for kommunen auka med 60 i 2019 samanlikna med 2018.

Seksjonen HSO har hatt nedgang i melde avvik i kategorien HMS frå 277 i 2018 til 214 i 2019, medan seksjonen OKI har hatt stor auke i melde avvik i denne kategorien frå 88 i 2018 til 204 i 2019. SSO har hatt ei lita auke i melde avvik i kategorien HMS, og det same har TEK.

Avvik i hovudkategori organisasjon/internt har, samla for kommunen, hatt nedgang frå 2019 (129 avvik) samanlikna med 2018 (162), og det same for hovudkategori eksterne samarbeidspartnarar (18 avvik i 2019, 20 avvik i 2018). I seksjonen HSO har det vore meld 105 avvik i denne kategorien i 2018, medan det i 2019 var meld 75 avvik. I seksjonen OKI har tal avvik i denne kategorien vore stabil, i SSO ein liten nedgang og i TEK ei svak auke.

Hovudkategori teneste/brukar har totalt for kommunen hatt ei lita auke, frå 639 i 2018 til 657 i 2019. I seksjonen HSO har tal avvik i denne kategorien gått ned frå 471 i 2018 til 400 i 2019. I seksjonen OKI har det vore ei auke; frå 164 i 2018 til 250 i 2019.

Beredskap

Grunnlaget for kommunal beredskap finn me m.a. i i Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelses-tiltak, Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), forskrift om kommunal beredskapsplikt samt veiledning til forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Beredskaps-dokumenta er reviderte og «Overordna beredskapsplan – administrativ del» vart godkjend av kommunestyret i desember 2018. Beredskapsplanane for strategisk nivå, operasjonell krisestab og taktisk nivå er interne arbeidsdokument som vart tatt i bruk i løpet av 2019.

I mai 2019 gjennomførte Fylkesmannen tilsyn i forhold til kommunal beredskapsplikt. I rapporten skriv Fylkesmannen m.a. at Hovudinstrykket er at Bømlo kommune er oppteken av samfunnstryggleik og beredskap og viste god forståing for temaa som vart tatt opp under tilsynet. Kommunen legg vekt på å samarbeide med nabokommunar og andre aktørar.

Kommunen fekk to avvik, der det eine avviket hadde si årsak i at heilskapleg ROS-analyse sist vart revidert i 2012, og det andre avviket var fordi kommunen på tidspunkt for tilsynet ikkje hadde ein plan for, og prioritering av korleis samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet skal følgjast, med bakgrunn i den heilskaplege ROS-analysen.

*Naudetatane i Bømlo hadde 29. oktober PLIVO-øving i gamle Bremnes ungdomsskule saman med mannskap frå nabokommunane.
(Foto: Simon K. Sortland)*

På tilsynstidspunktet allereie ein plan for gjennomføring av heilskapleg ROS-analyse, og denne vart gjennomført hausten 2019. Etterarbeidet med heilskapleg ROS-analyse vil bli sluttført våren 2020.

Øvingar

Øvingar er viktig i forhold til både å vera kjend med eigne oppgåver i ein beredskapssituasjon, men også for å øva på ymse hendingar som kan skje. Det er utarbeidd øvingsplan for kommunen, slik at rådmannen sikrar at det vert gjennomført øvingar og at desse har ein viss systematikk.

Einkvar øving skal ha eit mål og eventuelle delmål, øvinga skal planleggjast for at deltakarane får best mogleg utbytte og det skal gjennomførast evaluering i etterkant for å bringe på det reine kva som fungerte bra / tilfredsstillande og kva som er forbettringspotensiale – samt å lage ei liste over forbetringstiltak. Øvingsrapport etter øving vert lagt i kvalitetsstyringssystemet.

I 2019 har det vore gjennomført ein del øvingar, både ute i verksemdene der det m.a. har vore gjennomført brann- og evakueringsøvingar i verksemdene, og meir overordna øvingar som det er døme på under.

- Mai 2019: Fylkesmannen gjennomførte ei øving med alle kommunane der temaet var atomhending.
- Oktober 2019: Øving for alle naudetatane i regionen med tema livstrugande pågåande vald (PLIVO) vart gjennomført på gamle Bremnes Ungdomsskule. Representantar frå kommuneleiing og verksemdsleiing var med som observatørar og/eller markørar i øvinga, noko som vart nyttig erfaring og god læring.

Økonomi

Økonomiavdelinga har tre hovudansvarsområder:

- Rekneskap, lønn, fakturering og innfordring
- Økonomistyring, budsjett og innkjøp
- Skatteoppkrevjaren

Samla har avdelinga 11,1 årsverk fordelt på 12 medarbeidarar. Avdelinga fører rekneskapen for kyrkjeleg fellesråd og Bømlo Kulturhus KF. I tillegg utfører avdelinga faktureringstenester for Stord og Fitjar kommune.

Tyngre innfordring vert utført av Lindorff på vegne av kommunen.

Skatteoppkrevjaren har samla krove inn og fordelt 1 497 mill. kr. til stat, kommune, fylkeskommune og folketrygda. Dette er ein auke på 76 mill. kr. frå 2018. Kommunen sin del av dette utgjorde 332,3 mill. kr. i 2019, ein auke på 12,3%.

Kommunen deltek i eit interkommunalt innkjøpssamarbeid med kommunane Kvinnherad, Tysnes, Fitjar og Stord. Saman finansierer desse kommunane 1,5 årsverk. I tillegg er Bømlo med i eit interkommunalt samarbeid om e-handel. Dette samarbeidet omfattar 20 kommunar i Sunnhordland, Hardanger og på Haugalandet. Bømlo kommune tok initiativ til dette samarbeidet og e-handelsressursen, som utgjør eit halvt årsverk, er knytt til økonomiavdelinga i kommunen.

Nils Kåre Nysæter administrerer eigedomsskatten i Bømlo kommune som i 2019 vart lagt om der ein for skatteåret 2020 la til grunn Skatteetaten sitt formuesgrunnlag (bustadverdi) for alle bustadeigedomar som har slikt grunnlag. (Foto: Simon K. Sortland)

Personal

Personalavdelinga har 3,5 årsverk. I tillegg administrerer dei lærlingkontraktane. Hovudansvarsområde for personalavdelinga er å gi råd og rettleiing til verksemdene og tilsette i alle spørsmål som er knytt til personalområdet.

I tillegg har avdelinga ansvar for oppfølging i høve lov og avtaleverk og personalsaker på tvers av verksemdene. Sekretærfunksjonen for AMU ligg og til avdelinga. Avdelinga har eit særskilt ansvar for å vedlikehalda og utarbeida internt regelverk og rutinar innfor sitt fagområde.

Bømlo opplæringskontor vart etablert på slutten av 2018. Kommunen si opplæringsavdeling har gått saman med næringslivet sitt opplæringskontor. Det er ved årsskiftet knytt nærare 70 lærlingar til kontoret.

IKT

IKT har seks tilsette. IKT-avdelinga er ein intern støttefunksjon med driftsansvar for alt kommunalt IKT-utstyr. Avdelinga driftar og sak- og arkivsystem for kommunane Fitjar, Haugesund, Stord, Kvinnherad og Tysvær.

Fellessekretariat og kundetorg

Fellessekretariatet er eit støtteapparat for administrasjonen og for politikarane. I tillegg tek dei seg av alkoholløyver og skjenkekontroll. Sekretariatet tar seg av all posthandtering til og frå kommunen. I tillegg legg dei til rette for og har ansvar for utsending av saker til kommunestyret, formannskapet og alle utval. Fellessekretariatet fungerer også som valsekretariat annan kvart år. Det kommunale arkivet ligg innunder dette ansvarsområde.

Kundetorget si oppgåve er å gi dei som oppsøker rådhuset god informasjon og rettleiing for alle ansvarsområde på rådhuset og kommunen elles. Kundetorget er i tillegg kommunen sitt turistkontor. Kundetorget har to arbeidsstasjonar. Forutan kundeverten så er der ein arbeidsplass for teknisk som er bemanna kvar dag. Fellessekretariat/kundetorg har til saman 5,7 stillingsheimlar.

OPPVEKST, KULTUR OG IDRETT

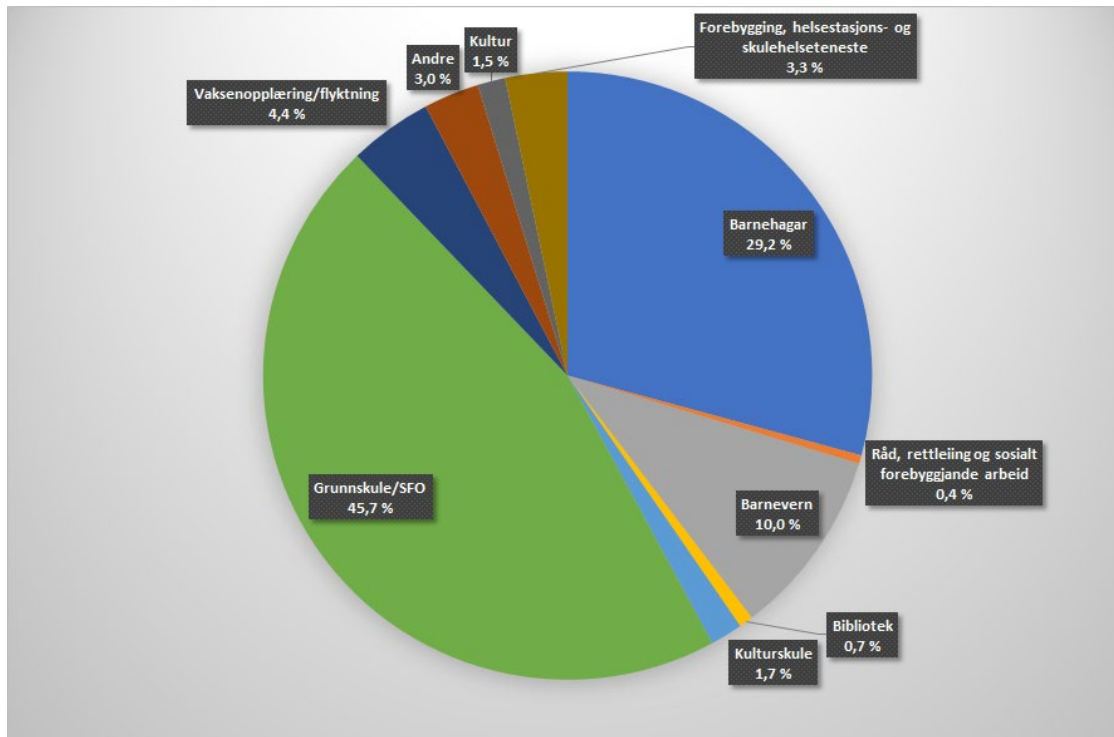

Lærer Annelin Katla ynskjer velkomen 1. klassingane til første skuledag i nyoppussa Rubbestadneset skule hausten 2019.
(Foto: Simon K. Sortland)

Innleiing

Område 1.2 omfattar kommunale tenester retta spesielt mot barn og unge og utgjer 14 sjølvstendige verksemdar: 10 grunnskular, kulturskule, vaksenopplæring og folkebibliotek. I tillegg kjem barne- og familietenesta som inkluderer skulehelseteneste, helsestasjon, flyktninghelse, PPT, tiltaksteam inkl. sosiale tenester og avlastningstilbod. Kommunen har ingen offentlege barnehagar, men har 8 private barnehagar som i hovudsak vert finansierte av kommunale tilskot. Avdelingane Laurhammer bufellesskap og Bømlo symjehall høyrer også til området.

Samla utgifter på 393 mill. kr er fordelt slik på dei ulike tenesteområda:

Det økonomiske resultatet for grunnskulane gjekk samla i minus med 1,5 mill. Overskridingane var knytt til tiltak retta mot elevar med særskilde behov. Ansvarsområdet *Grunnskule felles* hadde eit negativt resultat på 2,9 mill. Dette heng i hovudsak saman med mindreinntekt på brukarbetaling i symjehallen på ca. 800.000, meirutgift til fosterheimplasserte elevar i andre kommunar på ca. 1,25 mill. og auka lisenskostnadar på IKT.

Kulturskulen, vaksenopplæringa, biblioteket og ansvarsområdet kultur/barne- og ungdomsarbeid gjekk med overskot. Dei største overskridingane finn ein på utbetaling til barnehagane, barnevern og Laurhammer bufellesskap.

Dei første åra

Bømlo kommune har hatt full barnehagedekning i mange år og andel barn i alderen 0-5 år i barnehage er høgare i Bømlo enn i landet sett under eitt. Barnetalet i barnehagane pr. 15.12.19 var 678, noko som er 23 born færre enn på same tidspunkt i fjor.

Ordninga med kommunal kontantstønad for born mellom 2 og 3 år vart vidareført i 2018, men vart avvikla frå 01.01.19. Tilsaman 8 familiar har nytta seg av dette i året som har gått, noko som er ein nedgang samanlikna med 2017. 2 av desse familiare har minoritetsbakgrunn. Stabil kapasitet på kommunenivået har gitt svært gode resultat i form av tettare oppfølging og styring av barnehagane både knytt til rammer og innhald.

Flotte klasserom i Rubbestadneset skule etter renoveringa. (Foto: Simon K. Sortland)

Barnehagetilbodet skal vere tufta på ei heilskapleg pedagogisk tilnærming til omsorg og læring og respekten for barndomen sin eigenverdi.

Både statlege føringar og lokale vurderingar peikar på tidleg innsats og førebyggjande arbeid som nøklar til eit utdanningssystem som bidreg til sosial utjamning.

Bømlo kommune tek desse utfordringane på alvor. I 2019 har ein intensivt arbeidet med å implementere samhandlingsmodellen Betre Tverrfagleg Innsats (BTI). det blitt jobba med utarbeiding av ein kommunal, digital handlingsretteleiar for betre tverrfagleg innsats (BTI). Målet er å styrke arbeidet med tidleg innsats, involvere foreldre på ein god måte og unngå tenesteavbrot.

Det har også vore satsa betydeleg på kompetanseutvikling og systemarbeid i samband med satsinga *Inkluderande barnehage- og skulemiljø*. Dette arbeidet har ført til styrka samarbeid mellom barnehagar og grunnskular og utvikling av fleire nettverk.

Brukarundersøkingar i barnehagane i Bømlo i viser at foreldra er generelt godt nøgde med det tilbodet dei får – her ligg ein rett over det nasjonale snittet.

Også i 2019 har utbetalinga til sektoren vore langt høgare enn det rammetilskotet kommunen får for å finansiere området. Dette har samband med at kommunen berre har private barnehagar og derfor må nytta nasjonale satsar. Ein ekstraordinær auke i nasjonal sats langt ut over løns- og prisvekst forklarar det store negative avviket på 4,36 mill. på barnehageområdet.

Grunnskule

I 2019 har kommunen jobba særskilt med satsinga; *Inkluderande barnehage- og skulemiljø*. Satsingane inneber ekstern finansiering og kvalitetssikring, og starta hausten 2017. Dette forsterkar eksisterande innsats for å forbetre trivsel, tryggleik i barnehage og skule og arbeidet mot mobbing.

Vidareføringa av den såkalla skulemiljøknappen gjer det enkelt å melde frå dersom ein har bekymringar knytt til skulemiljøet, og skulane må ivareta sin aktivitetsplikt for å medverke til at alle elevar har det trygt og godt på skulen. Målet er ikkje berre å unngå mobbing, men også krenkjande ord og handlingar som set elevane sin rett til eit godt skulemiljø i fare.

Aktivitetsplikta inneber vidare desse delpliktene;

- Plikt til å følge med
- Plikt til å gripe inn
- Plikt til å varsle
- Plikt til å undersøkje
- Plikt til å setje inn tiltak

9 lærarar har gjennomført vidareutdanning i 2019 innanfor den nasjonale ordninga Kompetanse for kvalitet. 6 lærarar har også gjennomført delar av lærarspesialistvidareutdanning med statleg støtte.

I tillegg har 3 lærarar fått finansiert si vidareutdanning etter kommunal ordning og 3 skuleleiarar har teke vidareutdanning i leing.

*Praksis plass frå BVO i rådhuskantina.
(Foto: Simon K. Sortland)*

Det har også vore gjennomført omfattande etterutdanning (kurs, workshops, nettverk, osb.) for både lærarar og assistentar. Kompetansehevinga har i stor grad vore knytt til godt psykososialt miljø/arbeid mot mobbing.

Det har vore gjennomført fleire ombyggings- og restaurerings-prosjekt ved grunnskulane som har ført til forbetra inneklima og meir funksjonelle/moderne lokalar for både elevar og tilsette.

Bømlo vaksenopplæring – BVO

Bømlo vaksenopplæring gir kommunale tenester til vaksne som har rett/og eller plikt til opplæring ut frå Lov om introduksjonsordning, samt ut frå Opplæringslova kap 4. Oppdraget er å leggje til rette, slik at flest mogleg av deltakarane vert kvalifisert til vidare utdanning, arbeid og som deltakar i det norske samfunn.

Tilbodet omfattar:

- Introduksjonsprogrammet
 - Norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrarar
 - Yrkesretta norsk kurs
 - Morsmålsstøtta lese- og skriveopplæring
 - Eksamensretta grunnskuleopplæring for vaksne
 - Spesialpedagogisk opplæring for vaksne
 - Avvikling av alle nasjonale prøvar i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrarar
 - Realkompetansevurdering
 - Rådgivning og karriererettleiing
 - Foreldrerettleiing (PMTO og ICDP)

BVO har gode resultat på norskprøvene og arbeidet med dette aukar. Kommunen kan no tilby prøvar 4 periodar i året. Statsborgarprøven og samfunnskunnskapsprøven tilbyr me kontinuerleg.

Om lag 70% av deltakarane som avslutta introduksjonsprogrammet i 2019 gjekk direkte ut i ordinært arbeid eller utdanning på vidaregåande- eller høgskulenivå. Tiltak som aukar moglegheita for å tileigne seg formell kompetanse for våre deltakarar har også vore fokus i 2019.

BVO tilbyr også kurs for bedrifter med “Kompetanse +”-midlar. Dette kan vere t.d. datakurs eller lese- og skrivekurs. Ein tilbyr også norskkurs for arbeidsinnvandrarar.

I prosjektet *Bømlomodellen* er det inngått ei form for lærlingkontrakt /fagbrev gjennom jobb i ulike verksemder i kommunen for 7 personar over 25 år. I samarbeid med *Haugaland Kjøreskole* har me fått til eit godt tilpassa system for flyktningar over 25 år som ynskjer å bli bussjåførar, og alle desse har fått seg fast jobb.

Integreringsmidlar

Kommunen busette 25 flyktningar i 2019. I tillegg kom 6 personar på familiesameining. Opphavelag oppmodingstal frå IMDi var 30 stk, og kommunen budsjetterte også med integreringstilskot for 30. At ein ikkje fekk fleire enn 25 stk. forklarar mindreinntektene her.

Alle ordinært busette, bortsett frå ein, er overføringsflyktningar. Dei fleste kjem frå Syria, men også frå Irak, Afghanistan, Kongo, Sudan og Eritrea. Sidan desse kjem direkte til kommunen, utan å først bu i mottak og dermed starte prosessen med å tilpasse seg det norske samfunnet, opplever tenestene våre at integreringsutfordringane aukar. Mange kjem også frå krigsherja områder og har med seg traume som må bearbeidast.

Dei ulike tenestene har i utgangspunktet ei fast overføring i budsjettet. For einskilde med omfattande og varige hjelpebehov kan det vere aktuelt å søkje om særskilde tilskot.

Den største utgiftsposten, forutan overføring til skular, er finansiering av introduksjonsprogrammet. Her får brukarane løn. Denne ordninga vert administrert av vaksenopplæringa. Vidare vert det nytta midlar til arbeidet som NAV utfører.

Me finansierer helsetenester, tolketenester, tospråklege assistentar både i skule og barnehage og ikkje minst vert våre to innføringsklassar finansiert av desse midlane. Elles får kvar skule midlar frå dette ansvarsområdet ut frå kor mange born dei har med minoritetsspråkleg bakgrunn som treng særskild språkopplæring. Det vert også nytta litt midlar på skyss.

Bømlo kulturskule

Kulturskulen ivaretek eit mangfald av kunst- og kulturfag og har som oppgåve å utvikle kunstfagleg kompetanse og uttrykksevne, så vel som kreativitet, kritisk sans, kulturell og sosial kompetanse.

Hausten 2019 vart ei eiga fri plassordning innført for å bidra til å realisere målet om ein kulturskule for alle – uavhengig av inntekt og bakgrunn. Ordninga har blitt stadig meir kjend og brukt utover i skuleåret.

Ein viktig del av opplæringa er at elevane skal opptre/presentere produkta sine. I tillegg til sjølve undervisninga er det mange ulike arrangement i kulturskulen sin regi, som t.d. ulike opningar, kulturskuledagar i Mos-ter Amfi med konsertar og kunstutstilling, teater- og danseframsyningar, sommarkavalkade i kulturhuset, samt adventskonsertar i kyrkjene. Det er innslag frå alle disiplinær.

Ved utgangen av 2019 var det om lag 500 elevplassar i kulturskulen. Det er ventelister i nokre fag, mens det er ledige elevplassar på fiolin, blåseinstrument og dans. Kulturskulen deltek aktivt i prosessen med å planleggje for at Bømlo folkebibliotek vert inkludert i Bømlo kulturhus. Ein vurderer framleis om skapande skrivning kan bli eit nytt tilbod i kulturskulen no når biblioteket kjem inn i kulturhuset.

Bømlo folkebibliotek

Bømlo folkebibliotek hadde eit travelt og spennande år i 2019. Me hadde mange arrangement, som hadde besøk av fleire tusen bømmlingar. Besøkstalet i 2019 låg på same nivå som året før, men ein opplevde auke i utlån.

Kvar torsdag har biblioteket leksehjelp i lag med frivillige frå Røde kors (biletet). Dette er ein veldig populær aktivitet som fleire hundre elevar nytta seg av i 2019. Her får elevane mat og god hjelp med leksene frå flinke frivillige.

Biblioteket er blitt ein møteplass og eit rom for fordjuping og inspirasjon, noko som vil halde fram i nye lokaler i kulturhuset. Prosessen med å førebu nytt kulturhusbibliotek har hatt stort fokus i 2019; både arbeid for å utvikle driftskonsept i lag med kulturhuset og kulturskulen, samt planlegging av innreiing og løysingar har vore sentrale aktivitetar.

Kultur, idrett og fritid

Bømlo kommune har eit rikt og mangfaldig kulturliv, så vel som ei spennande kulturhistorie, og arbeidet med ein kommunedelplan for kulturminne er no i siste fase.

Den kulturelle skulesekken og den kulturelle spaserstokken er begge nasjonale ordningar der målet er at grunnskuleelevar og eldre får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag.

Det har i 2019 vore gjennomført framsyningar/opplevingar i lokal regi, samt at skulane har fått tatt del i Hordaland fylkeskommune sine turneproduksjonar, som har vore spelt på skulane og/eller i Bømlo kulturhus. Om lag 1700 elevar har delteke på desse ulike arrangementa.

Bømlo kommune sitt hovudarrangement innanfor den kulturelle spaserstokken, «I manns minne», samla i overkant av 250 besøkjande i Bømlo kulturhus. I tillegg har det vore arrangert fleire foredrag, kurs og samlingar knytt til lokalhistoriske tema rundt i heile kommunen. Ein har også hatt konsertar og framsyningar på institusjonane med ulike artistar.

Frå og med 2012 har kommunen gjennom ei eiga stønadsordning sikra at alle born under 12 år får fri tilgang til aktivitet i hall og denne ordninga vart vidareført i 2019.

Det blei utbetalt spelemidlar til ulike anlegg i regi av både lag og organisasjonar og kommunen i 2018. Bømlo symjehall opna i september 2018 og med det har Bømlo fått Sunnhordland sitt mest moderne symjeanlegg. Bømlo kommune har god anleggsdekning, og det er eit viktig førebyggjande arbeid som skjer i laga gjennom heile året.

Ungdomsklubbane på Langevåg og Moster blei vidareført i 2019, og har gode besøkstal. Målgruppa her er ungdom mellom 13–19 år.

Kommunen har som mål å ha tett dialog med lag og organisasjonar både samla og kvar for seg. Etablering av faste dialogmøte og prosjektutvikling knytt til frivilligheit med høve for ekstern finansiering er nokre av tiltaka det har vore jobba med. Folkehelseprosjektet «helsefremjande lokalsamfunn» som vart avslutta i 2018, er eit godt døme på utviklande dialog og samskaping mellom kommune, grendautval og lokalmiljø generelt. Kommunen ynskjer å vera ein god tilretteleggjar og bidreg både gjennom investeringar og stønad til investeringar, samt gjennom ulike stønadsordningar til kultur- og idrettslivet.

Eldsjelprisen 2019 vart delt mellom Bernt Emil Vika for hans arbeid med bevaring av kulturminne og innsats i Bømlo tur- og sogelag, og Wenche Tveit for hennar engasjement for ungdom med funksjonsnedsetting i kulturlivet i Bømlo.

Barne- og familietenesta

Denne tenesta omfattar tilbod til born og unge under 18 år. Skulehelseteneste, helsestasjon, flyktninghelse, PPT og tiltaksteam inkl. sosiale tenester er ein del av dette ansvarsområdet. I tillegg har tenesta ei eiga avlastningseining (bustad). Tenesta har plassutfordringar og det er sett i verk eit arbeid for å løyse behovet både på kort og lengre sikt. Det er stort press på alle desse tenestene, men ein har no stabil arbeidskraft.

Skulehelsetenesta sin kapasitet ligg no på nivå med nasjonale tilrådingar. For å møte utfordringar knytt til psykisk helse og mobbeproblematikk i grunnopplæringa er eit godt, robust og tverrfagleg samarbeid mellom skulehelsetenesta og grunnskulane avgjerande.

PPT og førebyggjande tiltaksteam har eit tverrfagleg og kompetent arbeidslag. Det er framleis noko ventetid for å få utarbeidd sakkunnige vurderingar, men det er god oversikt over utfordringane. Med eigne systemansvarlege i PPT vert det satsa ekstra på førebygging og systemisk arbeid i lag med barnehagar og skular i tett samarbeid med TIBIR teamet i tenesta (Tidleg innsats for barn og familiar i risiko for å utvikle samspelsvanskar). Det vert framleis jobba målretta med nyrekruttering og vidareutvikling av utgreiingskompetanse i PPT.

Avlastningsbustaden gir tilbod til nærare 20 brukarar. Nokre av desse har avlastning på ettermiddag, nokre har tilbod i helgar og nokre har tilbod om vekeopphald. Denne eininga leverer også tenester til andre kommunar i Sunnhordland.

I 2017 fekk barne- og familietenesta tildelt eit treårig prosjekt i foreldrestøttande tiltak med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUFDIR) som oppdragsgjevar. Fokusområdet her er foreldretiltak til innvandrarfamiliar. Bømlo er også ein såkalla TIBIR-kommune i regi av Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU). Her vert det jobba med tiltak på system-, gruppe- og individnivå med mål om å hjelpe barn med samspelsvanskar i alder 3-12 år. Det nye arbeidet med foreldrestøttande tiltak vert sett i samanheng med eksisterande TIBIR-satsing. Ein har også hatt opplæring av kulturtolkar i saman med helsesjukepleiarane.

Etter nytt regelverk i tråd med den såkalla «avlastardommen» vart det frå 01.01.2018 nye satsar og avrekning for privat avlastning. Dette har medført eit meirforbruk på 795.000,- på ansvaret *Sosialkontortenester*.

Me jobbar med å utvikle tilbod i avlastningsbustad for å avgrense bruken av privat avlastning knytt til dei aller yngste. Dette er krevjande, og me må arbeide for meir varige løysingar i tida som kjem. Bortfall av eksterne salsinntekter i Avlastningsbustaden forklarar det negative avviket på 450.000.

Bømlo symjehall

3. september 2018 opna Bømlo symjehall, og med det Sunnhordlands mest moderne og flottaste symjeanlegg. Hallen har to basseng; eitt konkurransebasseng på 25 m og eitt opplæringsbasseng på 12,5 m. Det

minste bassenget held ein behageleg temperatur på 32 grader og det største kan by på både hoppetårn med 1,3 og 5 meter, samt stupebrett.

Bømlo symjehall skal vere eit tilbod som sikrar breidde, og ein har hatt fokus i oppstarten på å sikre eit tilbod for aktive, mosjonistar, leik og moro.

Kommunestyret har vedteke å leggje til rette for å utvikle symjemiljøet i Bømlo kommune. Eit tiltak er vederlagsfri bruk av bassenga for symjereelaterte idrettsaktivitetar, der barn og unge skal prioriterast. Av den grunn har Bømlo symjeklubb fått gratis tilgang til symjehallen for sine ordinære treningar på oppsette tider og i tildelte banar, for barn og unge under 18 år og aktive konkurransesymjarar.

Bømlo symjeklubb har bidratt svært positivt med kompetanse og mykje aktivitet i oppstarten av symjehallen.

Totalt 46437 registrerte personar var innom Bømlo symjehall i 2019. I tillegg kjem all symje- og livredningsopplæringa for skulane. Rekneskapan for symjehallen i 2019 ligg under ansvaret "Grunnskule felles". Ein fekk ei mindreinntekt samanlikna med budsjett på om lag 800.000.

Barnevern

Barnevernet vert drive som eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane Stord, Fitjar og Bømlo. Stord er vertskommune og ansvaret for drifta er såleis delegert frå kommunestyret i Bømlo til rådmannen i Stord kommune.

Eininga har eit meirforbruk på heile 2,4 mill. i 2019. Dette har si forklaring i svært dyre akutt plasseringar hausten 2019. Ein arbeider kontinuerleg med å sikre at bekymringar vert fanga opp og meldt så tidleg som mogleg.

Dei fleste born får hjelpetiltak i heimen, men det er også nokre born som får tiltak utanfor heimen – omsorgsovertaking. Det er framleis litt fleire gutar enn jenter som får tilbod frå barnevernet. Det er også nokre få born frå Bømlo som er plassert i institusjonar. Dette er svært kostbare tiltak.

Laurhammer bufellesskap er eit tiltak for einslege mindreårige flyktningar. Tiltaket er heimla i barnevernslova. Avdelinga har i 2019 redusert drifta frå to til eitt hus. I tillegg får fleire ungdommar oppfølging på eigen hybel. Ungdommane som vert busett kjem til Bømlo hovudsakleg på førespurnad frå Barne, ungdoms- og familieetaten (Bufetat). Meirforbruket på 2 mill. har si forklaring i at ein ikkje klarte å gjennomføre reduksjonen i drifta i tråd med ambisjonane i budsjettet.

HELSE, SOSIAL OG OMSORG

Frå fallførebyggjande kurs hausten 2019. (Foto: Kathrine Tislevoll Nygård)

Innleiing – mål og måloppnåing

Innbyggjarane som mottak tenester frå helse, sosial og omsorg er ulike både i alder, ressursar og behov. Overordna målsetjingar er:

- Bømlo kommune skal stimulera til og leggja til rette for at innbyggjarane tek ansvar for eiga helse, tek sunne val og på eigne premisser meistrar eige liv.
- Bømlo skal tilby innbyggjarar som har behov for hjelp og bistand, individuelt tilpassa og koordinerte tenester med høg kvalitet og brukarmedverknad.

Kommunedelplan Helse-sosial-omsorg 2017-27 blei vedtatt i 2016. Planen har fire fokusområder:

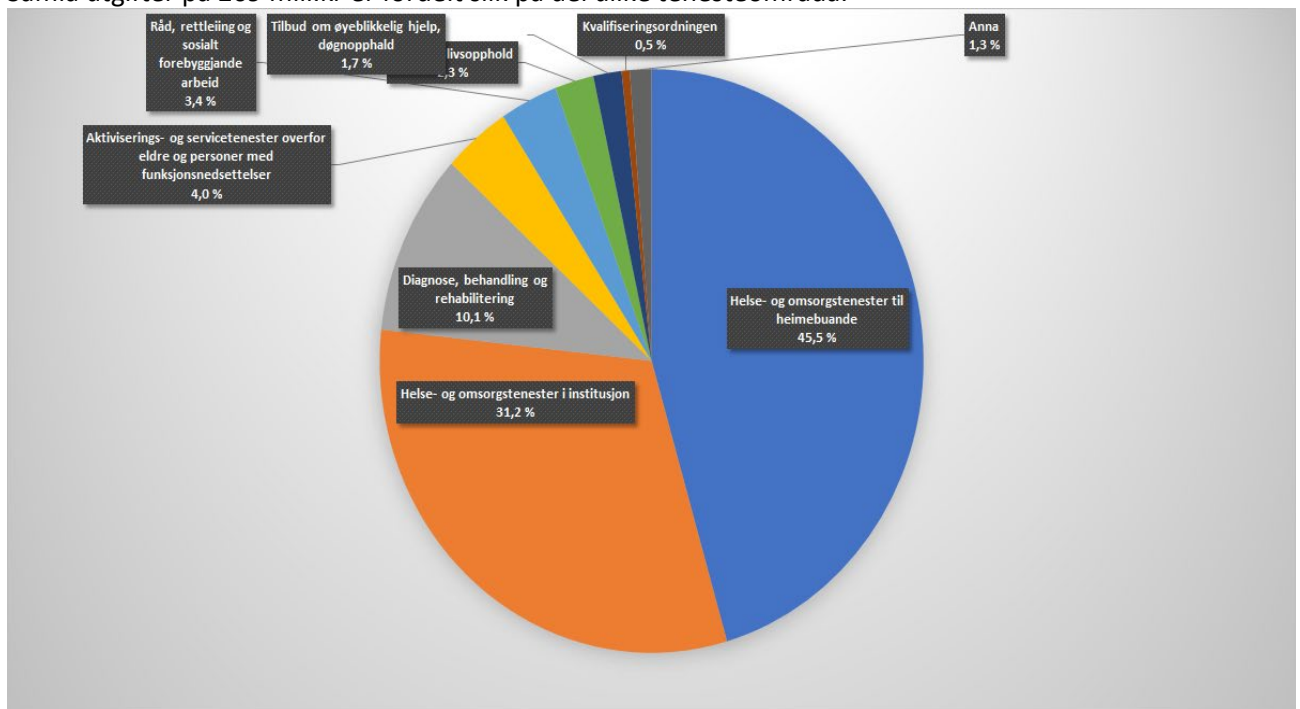
1. Ei ny og meir aktiv brukarrolle. Individuelt tilpassa og koordinerte tenester.
2. Tettare samarbeid med eksterne aktørar. Kommunen som koordinator og tilretteleggjar.
3. Målretta utvikling av tenestetilbodet (bevisst prioritering og nytenking, meir fokus på førebygging og eigenmeistring, organisering og lokalisering).
4. Målretta satsing på rekruttering og kompetanse.

Det blir utarbeidd årlege handlingsplanar. I tillegg til dagleg drift har mange tilsette deltatt i utviklingsarbeid med utgangspunkt i handlingsplanane. Medarbeidarar har ytt stor innsats, vore fleksible og utviklingsorienterte. :

Økonomisk resultat 2019

Samla utgifter på 269 mill.kr er fordelt slik på dei ulike tenesteområda:

Avviksforklaring økonomisk resultat 2019:

Helse, sosial og omsorg har i 2019 eit positivt avvik på om lag kr 3, 7 mill Dette skuldast både god økonomistyring og refusjonar og inntekter som har blitt høgare enn forventa Resultatet er sett saman av fleire element. Forklaring går fram i omtalen av dei ulike tenestene nedanfor.

Helse og omsorgstenester i heimen

Tenester/oppgåver

Helsetenester i heimen, personleg assistanse, hjelp og opplæring, brukarstyrt personleg assistanse, omsorgsløn, tryggleiksalarm og matombringning.

Helse- og omsorgstenester i heimen blir ytt frå Bømlo heimetenester (som dekkjer områda Bremnes og Moster), Søre Bømlo omsorgsområde og Habiliteringstenesta (som yt tenester til personar med utviklingshemming gjennom bu- og dagtilbod).

Målsetjinga er å yta gode individuelle tenester til brukarane utifrå dei ressursane ein har til rådvelde og sikra god kvalitet og koordinering av tenestene. For å få gode tenester er det viktig å ha fokus på utvikling av kvalitet og kompetanse. Trivsel på arbeidsplassen, god rekruttering og lågt sjukefråvær for tilsette er òg sentrale element. Vidare vil det vera viktig å stimulera til at brukarane på best mogleg måte meistrar eige liv og får utvikla eigne ressursar.

Bømlo heimetenester og Søre Bømlo omsorgsområde

Mange eldre brukarar og pasientar som kjem tidlegare ut frå sjukehuset set store krav til ressursar og kompetanse i heimetenestene. Dagtilbod for eldre (Trivselshuset) er organisert til Bømlo heimeteneste. Tilbodet er under stadig utvikling med målsetjing om å få betre tenester til målgruppa.

Avviksforklaring økonomi**Bømlo heimetenester**

Verksemnda har eit positivt avvik på kr 822' i 2019. Dette skuldast m.a. aktiv økonomistyring, endringar i brukarsituasjon, eksterne tilskot og forskyving i betaling av ulike driftsutgifter, m.a. utgifter knytt til leasing-bilar.

Søre Bømlo omsorgsområde

Verksemnda har eit negativt avvik på kr 1,5 mill som skuldast endringar i brukarsamansetjingar, vikarinnleige grunna sjukemeldingar og vakante stillingar.

Habiliteringstenesta

Verksemnda gjev tenester i heimen og aktivitetstilbod. Verksemnda yt i hovudsak tenester til personar med utviklingshemming. Det er stor variasjon i hjelpebehov. Tenesta har sett i verk tiltak for å styrka kompetansen og har hatt aktivt samarbeid med NFU, pårørande og verjer.

Avviksforklaring økonomi

Habiliteringstenesta har eit negativt avvik på 1,997 mill.kr. Dette talet må sjåast i samanheng med positivt avvik på refusjon for ressurskrevjande tenester (3,7 mill). Samla sett har tenesta då eit positivt avvik.

Tenestekontoret

Tenestekontoret har ansvar for tildeling av om lag alle helse- og omsorgstenester til personar over 18 år i kommunen. Kontoret har òg koordinerings- og samordningsansvar for fleire tenester, og er kommunen si koordinerande eining. I tillegg er kreftkoordinator og demenskoordinator tilsett i tenesta.

Avviksforklaring økonomi

Positivt avvik på 573' skuldast i all hovudsak sjukemeldingar og stillingar som i periodar har vore vakante, i tillegg positivt avvik på omsorgslønn.

Institusjon-/dagtilbod:

Langtids-/korttids institusjonsplass omfattar medisinsk behandling/oppfølging, pleie- og omsorgstenester knytt til generell geriatri, demens, psykiatri, og til pleie i terminal livsfase. Totalt er det 99 institusjonsplassar i fast bruk i Bømlo kommune.

Bømlo bu- og helsesenter:

Institusjonen har mange aktivitetstiltak i samarbeid med frivillige. Ein opplever at arbeidsmengd og krav til kompetanse har auka knytt til at brukarar med meir omfattande hjelpebehov vert innlagt på institusjonen. Dette m.a. gjennom tidlegare utskrivning frå sjukehus.

Avviksforklaring økonomi Bømlo omsorgstun:

Sjå kommentarar under heimetenester.

Bømlo bu og helsesenter og Teiglandshagen bufellesskap:

Verksemnda har eit positivt avvik på kr 1,7' ved Bømlo bu og helsesenter (BBH) og – 577' ved Teiglandshagen. På BBH skuldast avviket i all hovudsak og god økonomistyring, høgare inntekter enn budsjettert og noko lågare lønnsutgifter. På Teiglandshagen er negativt avvik knytt til behov hjå brukarar og lågare brukarbetaling enn budsjettert.

Psykisk helse**Psykiatrisk heimesjukepleie:**

Innhald i tenesta omhandlar psykiatrisk heimesjukepleie, individuelle samtalar og oppfølging av personar med psykiske helseproblem, tverrfagleg samarbeid, rettleiing av kollegaer, studentar og samarbeidspartnarar. Verksemnda har òg ei miljøteneste og eit dagtilbod.

Avviksforklaring økonomi

Negativt avvik på om lag 80' er knytt opp til lønsutgifter (sjukevikar og tariffesta tillegg) ved miljøtenesta.

Helsetenesta**Ergo/ fysioterapitenesta****inkl. Hjelpemiddellager**

Verksemnda yt tenester til brukarar i alle aldrar i barnehage, skule, institusjon, BBR, heim og poliklinisk. Tilsette samarbeider tverrfagleg internt i kommunen, interkommunalt og med spesialisthelsetenesta.

Målsetjinga med ergoterapitenesta er å leggja til rette for at tenestemottakar kan leva eit mest mogleg sjølvstendig liv ut frå eigne føresetnadar. Fysioterapitenesta har som mål å yte fagleg forsvarleg fysioterapi der det er behov. Fysioterapi må kome i gong så tidleg som mogleg for å betre/oppretthalde brukars funksjon og førebyggja forverring. Prioritering skjer ut frå behov og alvorsgrad.

Avviksforklaring økonomi

Verksemnda har eit positivt avvik på om lag 45'. Det er m.a. avdi tilsatte har deltatt i prosjekt og difor vore finansert ved eksterne prosjektmidlar. Det er òg eit positivt avvik på driftsmidlar dette året.

Legetenesta

Bømlo kommune har 13 fastlegar og 1 turnuslege fordelt på 4 legekantor. Fastlegane har i tillegg til fastlegeoppgåver også kommunale bistillingar knytt til helsestasjon, skulehelsetenesta, legevakt og ved institusjonane. Det har i 2019 som tidlegare år vore vakansar i legetenesta som har vore krevjande å rekruttere til.

Avviksforklaring økonomi

Negativt avvik på 109' skuldast i hovudsak kjøp av vikarteneste i vakante stillingar.

Interkommunale døgnseger, interkommunal legevakt og betaling for utskrivingsklare pasientar

Bømlo kommune disponerer del av 5 observasjonssenger i interkommunalt samarbeid med Stord og Fitjar kommune tilknytt Sunnhordland Interkommunale legevakt IKS samt 4 felles plassar for øyeblikkeleg hjelp døgntilbod styrt gjennom innlegging av lege.

Sunnhordland interkommunale legevakt IKS gjekk i balanse 2019, og nytta kr. 652' mindre av disposisjonsfond enn budsjettet. Det er eit positivt avvik på om lag 300' på betaling for utskrivingsklare pasientar.

NAV

Nav yt tenester etter Lov om sosiale tenester i NAV – i tillegg til Lov om kommunale helse omsorgstenester (rus, hjelpetiltak osv). Hovudvekt ligg på økonomisk stønad, kvalifiseringsprogrammet (KVP), råd og rettleiing (inkl gjeldsrådgjeving) og særskilte tiltak for rusmiddelavhengige. Arbeids- og aktivitetstilbodet Basen og flyktningetenesta ligg òg til NAV. Eininga har hatt god effekt av prosjekt Jobbsjansen og stilling knytt til tidleg intervensjon. NAV Bømlo flytta inn i nye lokaler med offisiell opning 23. mai 2019.

Avviksforklaring økonomi

Nokre postar har positive avvik andre negative, men samla sett går verksemnda med eit positivt avvik på 366' i 2019. Dette skuldast i all hovudsak lågare utgifter knytt til busetjing av flyktningar.

TEKNISK AVDELING

Bømlo kommune tok tilbake reinhaldet i eigen regi i 2019. Her er heile avdelinga samla for å feira.

(Foto: Simon K. Sortland)

Innleiing

Teknisk avdeling har ansvar for planlegging av investeringsprosjekt, vedlikehald av bygningar og kommunale vegar, handsaming av saker etter plan- og bygningslova i høve reguleringsplanar, kommuneplan, anna areal-disponering, frådelling og byggjesaker, landbruk- og miljø saker samt forvaltning av eigedomsskatt.

Økonomisk resultat 2019

Økonomisk resultat	Rekneskap 2019	Budsjett 2019	Rekneskap 2018	Avvik
Arealbruk	2 832	378	2 226	-2 454
Landbruk/miljø	1 667	1 948	1 608	281
Eigedomsskatt	1 455	1 362	1 307	-92
Teknisk drift (totalt) inkl.	37 445	36 272	36 610	-1 173
4* Teknisk Avdeling	43 296	40 080	41 750	-3 216

Ansvarsområda under teknisk avdeling

Arealbruk/Landbruks- og miljøavdeling/Teknisk drift

Sakshandsaming av:

- Kommuneplan, reguleringsplanar, planprogram og konsekvensanalysar
- Jordlovshandsaming, konsesjonssøknader, oppdrettssaker og miljøraker
- Søknad til Innovasjon Norge og tilskot til spesielle miljøtiltak SMIL
- Søknad om produksjonstilskot, avlørsartilskot og avløyising ved sjukdom samt administrasjon av veterinærvakta
- Forvaltning av friluftsområda i samarbeid med Friluftsrådet Vest
- Saksbehandling vilt og miljøraker
- Byggesaker (inkludert tilsyn og kontroll), delingsaker, utslepp, eigarseksjonering
- Kart- og oppmålingssaker
- Gjennomføring av møter og kundebehandling
- Oppdatering av eigedomsbasen DEK og føring i Matrikkelen
- Eigedomskatt
- Drift og vedlikehald av kommunale bygg, vegar og grøntanlegg
- Styring av energiforbruk og enøk tiltak
- Oppfølging av reinhaldskontrakt
- Planlegging og gjennomføring av vedlikehald- og nybyggingsprosjekt
- Tildeling av vegnamn, adressering og montering av skilt
- Kvalitetssystem
- Infoland
- Kundetorg og internettsider teknisk avdeling

Mål og måloppnåing:

Aktivitet	2017	2018	2019
Vedtekne reguleringsplanar	9	13	13
Byggesaker (søknad utan ansvarsrett)	123	117	128
Byggesaker (søknad med ansvarsrett)	277	215	197
Tilsyn i omsøkt/ikkje omsøkt byggesaker	11	12	12
Pålegg i byggesaker	6	2	2
Delingsvedtak	84	91	87
Frådelingssaker etter jordlov	13	6	13
Konsesjonsaker	6	13	13
Søknad om produksjonstilskot i landbruket	99	103	106
Søknad om SMIL-midlar	17	9	9

Avviksforklaring:

Arealbruk/Eigedomsskatt:

Arealbruk har eit negativt avvik på 2 454 413 kr. Avviket skuldast først og fremst sviktande inntekter i tenesteområda Kart og oppmåling og byggesak/deling. Dekningsgrad for sjølvkostområda i 2019 er for teneste 3010 plansak 60% ned frå 78% i 2018, teneste 3020 byggesak og deling 73% ned frå 86%, teneste 3030 oppmåling 80%, som i 2018.

Landbruk/miljø:

Landbruks- og miljøavdelinga har eit positivt avvik på kr. 281 096,- i 2019. Fleire konsesjonssaker har gjeve større gebyrinntekter. Avdelinga har hatt noko mindre reise- og kursutgifter enn budsjettert. Statstilskot til veterinærvaktene var noko høgare enn det som låg i budsjettet. I tillegg har avdelinga hatt kr. 104 000,- i mindre utgifter til viltforvaltning.

Teknisk drift:

Teknisk drift har eit samla negativt avvik på kr. 1 173 000,-. Dette har si årsak i høgare kostnader til reinhald, generelt vedlikehald og vintervedlikehald enn budsjettert.

Reinhald

Reinhald vart fram til 31.07.2019 kjøpt av Elite Service Partner AS. Reinhald på institusjonar inngår ikkje i denne kontrakten. Kommunen tok over reinhaldet med verknad 01.08.2019. Overgangskostnader ved å måtte forlengje avtalen med Elite samt oppbygginga av eiga avdeling medførte eit meirforbruk til reinhald på 456 000 kr i 2019.

Forsikring

Bømlo kommune held fram med samarbeidet med Waco forsikringsmekling i 2019. Kommunen betalte 1,2 mill. kr. i forsikring av bygg og 0,3 mill. kr. for autoforsikring.

Bygningsvedlikehald

Avdelinga fungerer godt med variert og god fagkompetanse. Kommunen drifrar no om lag 59 000 m² bygningsmasse. Det er utarbeidd ein overordna drifts- og vedlikehaldsstrategi for kommunale bygg. Denne strategien er politisk forankra. Avdelinga er serviceinnstilt og har eit godt arbeidsmiljø og gode samarbeidsrutinar.

Planmessig vedlikehald gir effektiv ressursbruk. Utfordringa er å gjennomføra naudsynt vedlikehald med dei midlane som vert stilt til rådvelde. Ein vil alltid oppleve at trongen for vedlikehald er større enn rammane, men me har dei siste åra teke igjen noko av tidlegare etterslep. Avtale med BKE om leige av driftspersonell vert oppretthalden men har eit mindre omfang enn før.

Grønt og samferdsel

Område grønt og samferdsel fungerer godt og effektivt. Kommunen får utført mykje godt arbeid både med rutineoppgåver og prosjekter. Vedlikehaldet som blir utført langs vegnettet er mange og store. Kommunen vil på sikt få meir vegareal til vedlikehald som følgje av at fylkesvegar vert erstatta av nye vegar i «Bømlopakken», samt overtaking av vegar i private bustadfelt.

Det er stort vedlikehaldsetterslep på kommunale vegar. Dersom dette etterslepet ikkje skal auka må rammane i åra framover auka. Auka nedbør gjev nye utfordringar i høve problem med overvatn og vatn frå takrenner som kjem frå dei kommunale bygga.

Meirforbruket på teknisk drift skuldast i hovudsak at aktiviteten er høgare enn budsjetttramma, samt at pålagte årskostnad til heis, brannsikring, SD-anlegg mm.

Brannvern/feiring**Tenester/oppgåver**

Verksemda er delt inn i 2 hovudavdelingar:

Beredskap

Denne avdelinga er innsatsstyrke ved brann og andre akutte ulukker.

Førebyggjande

Oppgåva til denne avdelinga er brannførebyggjande arbeid slik som tilsyn i særskilde brannobjekt, motivasjons- og informasjonstiltak og feiging og tilsyn med fyringsanlegg.

Økonomisk resultat

Ansvar	Rekneskap 2019	Opphavleg budsj. 2019	Revidert budsjett 2019	Avvik
BRANNVERN	10 138	10 135	10 179	41
FEIING	-103	0	0	103

Avviksforklaring

Resultatet på område brannvern syner eit mindreforbruk på kr. 41 000. På område feiging, som er eit sjølvkostområde, er mindreforbruket 103 000 som mellom anna dekkjer kalkulatoriske renter og avdrag på kjøp av feiebil.

Beredskap

Spleis er Bømlo brann og redning sin nye spesialbygde redningsbåt.

(Foto: Ove Halleraker)

Brannvernet har stort fokus på HMS arbeidet, og etter tilsyn frå arbeidstilsynet vart behov for ny stasjon framheva. Bømlo brann og redning klarar ikkje å ivareta krav til skilje mellom rein og skitten sone i dagens stasjon. Det er satt av midlar til ny stasjon, og dette arbeidet går vidare i 2020.

Ny redningsbåt vart innkjøpt i 2019. Finansieringa av båten var eit spleiselag mellom kommunen og næringsdrivande innan oppdrett.

Førebyggjande:

Førebyggjande avdeling har gjennom 2019 halde fram arbeid med branntryggleik for risikoutsette grupper. Dette er eit nasjonalt satsingsområde og Bømlo brann og redning er langt framme med tverrfagleg samarbeid for å oppnå målsettingane på dette området.

Arbeidet med å risikokartlegge behov for både feiing, tilsyn med bustadar samt behov for tilsyn i særskilde objekt vart vidareført i 2019. Hensikta med å behovsprøve dei oppgåvene som førebyggjande avdeling brukar mest tid på er å frigjera tid til anna målretta førebyggjande arbeid.

Også i 2019 har Bømlo brann og redning delteke ved, og gjennomført, ei rad øvingar. Dette er for verksemdar, institusjonar, organisasjonar samt andre som ynskjer hjelp til øvingar og opplæring. Brannvernet har delteke ved ulike sentralt styrte førebyggjande kampanjar som «Brannvernveka», «Aksjon boligbrann», «Batteribyttedagen», komfyrvaktkampanje med fleire.

Feiing:

Førebyggjande forskrift har ført til at Bømlo brann og redning har gjennomført risikokartlegging av behov for feiing og tilsyn. Fokus på nye arbeidsmetodar for å betre arbeidsmiljøet til feiarane held fram. Begge feiarbilane har innreiing som deler skitten og rein sone i bilane. Feiarane kan reingjere seg ute på staden der dei arbeidar, og eit mål er nådd i HMS – arbeidet. Arbeidet med ny brannstasjon er viktigaste tiltak i dette arbeidet, då kontor- og gardarobefasilitetane til feiarane ikkje blir tilfredsstillande før denne er på plass.

Andreas Salomonsen vart tilsett som ny feiar hausten 2019.

(Foto: Simon Knutsson Sortland)

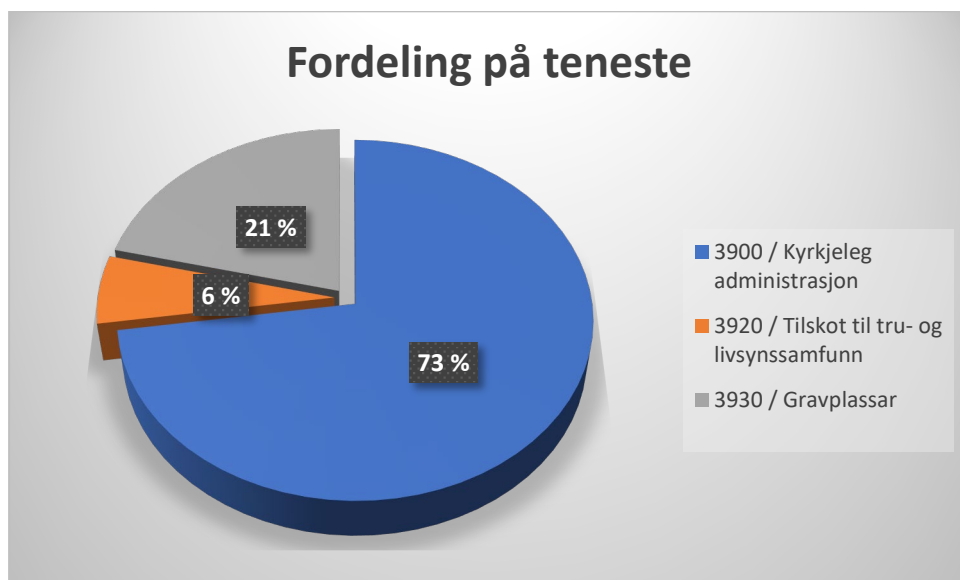
KYRKJELEGE FØREMÅL

Under denne seksjonen ligg tilskot til Kyrkjeleg fellesråd og kommunalt tilskot til andre trudoms- og livssynssamfunn. Syner elles til Bømlo Kyrkjeleg fellesråd si årsmelding.

Økonomisk resultat

Tal i heile 1000 kr	Rekneskap 2019	Budsjett 2019	Avvik	Avvik i %
Total ressursbruk	8 927	8 906	-21	-0,2

Ressursane er fordelt slik på dei ulike tenestene innan ansvarsområdet.

KOSTRATAL

	Bømlo 2017	Bømlo 2018	Bømlo 2019	Landet 2019	Kostragruppe 11 2019
Prioritet					
Netto driftsutgifter tilskudd til trus- og livssynssamfunn pr. innbyggjar i kroner	43	50	47	70	46
Brutto driftsutgifter til kyrkjeleg administrasjon og gravplassar pr. innbyggjar i kroner	684	698	705	640	735
Netto driftsutgifter, kyrkje, i prosent av totale netto driftsutgifter	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,1%	1,2%
Dekningsgrad					
Medlem og tilhøyrse i Dnk i prosent av antall innbyggjarar	80,2 %	79,6 %	78,9 %	71,7 %	79,5%
Medlemer i andre trudoms-og livssynssamfunn utanfor den norske kyrkje	7,6%	7,6%	8,3%	11,2%	7,7%
Kvalitet					
Konfirmerte i prosent av 15-åringar	76,3 %	73,2%	78,9%	58,2%	71,8%

Andelen av kommunen sine innbyggjarar som er medlem av den norske kyrkja har gått ned dei siste åra. Andelen av ungdom som konfirmerer seg gikk opp siste året og er høgare enn for andre samanlikningskommunar og landsgjennomsnittet.